

Göteborgs Skrivarsällskap

Antologi 2005

Årets antologi tillägnas

Kay Pollak

som komplimang från ett kreativt sällskap
till en annan kreativ göteborgare.

GSS Antologi 2005

© Respektive författare

Utgiven av Göteborgs Skrivarsällskap

<http://hem.passagen.se/gss>

gss_brev@yahoo.se

Inscanning, grundläggande textbearbetning: Jan Blomkvist

Omslag: Titti Högberg

Redigeringsansvarig: Christian Lanciai

Tryckt i Stempel Garamond

Tryck: Reproservice, Chalmers tekniska högskola,

Göteborg september 2005

ISBN 91-631-7600-9

Göteborgs Skrivarsällskap

Antologi 2005

- åttonde årgången i bokform

*34 författare
med 86 dikter
och 17 noveller*

Innehåll :

	sid.
Raoul André, Kaverös	6
Anna Christoffersson, Dalsjöfors	10
Adina Grethels, Södertälje	12
Johan Drejare, Majorna	14
Ann-Britt Edshag, Johanneberg	16
Siv Gölin, Biskopsgården	20
Ingemar Hermansson, Bergsjön	21
Titti Högberg, Fredriksdal	23
Ulla Högström, Tolered	26
Lars-Göran Högström, Tolered	29
Frank Jalhed, Halmstad	31
Ditte Johansson, Majorna	33
Tess Benschner-Johnson, Annedal	34
Jan Khouback, Annedal	38
Christian Lanciai, Majorna	45
Eva Lindgren, Kungsladugård	54
Jakob Lindmark, Uppsala	65
Inga Linfjärd, Getebergsäng	71
Tommy Martinsson, Kungsladugård	72
Bo Olsson, Majorna	77
Therese Palmer, Åsa	80
Adriana Pavlica, Guldheden	85
Karin Pfaff, Hisings Backa	87
Marie Persson, Malmö	89
Beatriz Quevedo de Hansen, Hammarkullen	92
Arne Rylander, Mjölby	98
Sven Salmonsson, Jönköping	102
Robert Stenström, Uppsala	104
Cili Stjernlöf, Torslanda	107
Leif Svensson, Hisings Backa	110
Karolina Thylin, Lindome	112
Dick Tibell, Västra Frölunda	114
Ulf Truffe, Göteborg Centrum	123
Göran Wallander, Sandarna	126

Förord

Som vanligt har antologiredigerandet varit en törnbeströdd stig att beträda med blodiga värkande fötter, ehuru problematiken i år har varit helt annorlunda från tidigare år. Det största problemet i år var att ingenting hände. Man gick i väntans tider hela sommaren som i en ständigt spändare förstoppning, som sedan plötsligt gav sig i en översvämning av mera översvallande material än någonsin - både novellerna och dikterna når högre nivåer i år än kanske någonsin, medan man dock samtidigt måste medge att de balanseras väl av kanske djupare bottennapp än någonsin; men smakfrågorna torde väl lämnas därhän.

Även andra olycksmoment inträffade, som det dock är bäst att inte orda något om här, utan låt oss i stället framhålla, att antologin i år lyckats hålla samma rekordstandard som förra året, nämligen 86 dikter, medan dock de färre men längre novellerna gjort årets antologi mera innehållsrik än förra årets.

Som brasklapp till försvar för redigeringen må nämnas, att vi liksom de senaste två åren i den mycket diskutabla indragsfrågan valt att hellre följa författarnas individuella indragsprinciper än att foga oss efter likriktningsadvokaternas standardiseringsiver. Det största problemet i redigeringen har varit, att de flestas alster komponerats för A4-format och där gjort sig lika strålande som de i ett förkrympt A5-format tyvärr förlorat på kuppen. Detta är ingens fel.

Av allt inkommet material har endast två dikter utelämnats men det enbart av redigeringstekniska skäl – de hade dessutom kommit in för sent. Ett citat från en av dem återfinns dock bland citatvalen på sista sidan.

Med varmt tack till i synnerhet Jan Blomkvist, som ensam fått uthärda alla scanningsproblem, och våra tre korrekturläsare Eva Lindgren, Cili Stjernlöf och Tommy Martinsson, vars mycket olika korrekturläsningresultat kompletterat varandra högst förträffligt.

Göteborg 4 september 2005

Christian Lanciai, redigeringsansvarig

Raoul André Kaverös

Personliga anledningar att leva ett tag till

Morgontéet, min cornflakesblandning,
rostat bröd med engelsk marmelad
min vackra samovar
och det blanksvarta mikroskopet med guldknappar
flera gamla vänner är fortfarande i livet
har många skjortor varav flera är gåvor
Ahlströms Konditori, bakelser och rökrummet för cigarrillos

olästa böcker för en fattigare tid – *life is a matter of chicken today*,
feathers tomorrow, enligt Robert Mitchum
min klängväxt, en porslinsblomma,
har överlevt alla utrotningsförsök
halsbandet med minnen från många länder
– om marsianerna plockar upp mig naken i sina rymdskepp
frisk för att vara 59 år, tänderna fungerar,
benen går bra på slät mjuk mark

att vara allmänbildad har väl inget speciellt värde
men är bra för lagom svåra korsord
har hittat ett halvtidsarbete som personlig assistent
trots mitt kritvita hår
den pastellfärgade tavlan ”*Moulin Rouge*” av Hans Augander
musik inspelad på kassetter
betalade med presentkort från Blodgivarcentralen

citronfromage spetsad med whisky
och crème caramel med bränd yta
Verba Volant, littera scripta manet! =
det sagda försvinner, det skrivna består
Neonskylten i mitt hem, *Raouls Café*, kostade lika mycket som
200 kafébesök men när idén kommit var den omöjlig att glömma
än så länge har jag inte lidit av ensamhet

billig mandelmassa på Willys Livs
klipper mig själv vilket sparat tusenlappar, ibland blir det bra
att jag överlevde året i Amerika, kursen i novellförfattarskap,
älskade Boston, flummiga San Francisco och Tijuana
med sjömännen från hangarfartygen i San Diegos hamn
hararna och skatorna utanför mitt fönster
kan fortfarande höra bra
tack vare ett litet blått rör genom trumhinnan

95 artiklar i Östgöta-Corren som jag faktiskt fick betalt för
jag ångrar få saker i mitt liv
guld- och spegeltyngda Café New York i Budapest
åtminstone en gång i livet
Att jag efter nio års sparande betalat min lilla bostadsrätt
– 35 kvadrat med pentry, ett litet badkar
– snart får badrumsgolvet elvärme

tama maskiner som radio, vattenkokare,
video, microugn, teve, MacIntoshen
David Nivens roliga biografi ”*Bring on the Empty Horses*”
Harry Persson vid pianot
måndagar 14.00 på Café Festival i Göteborg
fyra opublicerade romaner där *Grannar* växer mycket sakta
identifikationsobjekten Ernest Hemingway,
poeten Blaise Cendrars, Jack Kerouac

att spela in radioprogram från P1 och P2
elva fungerande reklampennor
är starkt förankrad till mina döda släktingar,
ibland mer än de levande
dagbok från de senaste femton åren

whiskyförrådet
gläder mig åt symboliska oviktiga ting
som Leopold Bloom's Day 16 juni
överlevde min hemgjorda splitterbomb som gick av för tidigt
lunch med grabbarna på restaurant Amanda Boman i Saluhallen
är egentligen bra på att planera men livet blir allt mer oförutsägbart

lugna morgnar när solen går upp
mellan träden utanför mitt fönster
en termin Skrivartutbildning under uppsägningsåret
Café Mekka på Kungsgatan (hög spanfaktor)
NK:s Café mot Östra Hamngatan (dofter)
och Konditori Petersens
när ljuset hittar ner till den smala Korsgatan
år 1999 hittade jag en släkting,
konstnären Janet Sullivan i Valparaiso, Indiana

min stora silverfärgade fläkt
Ulf Lindbloms hjälp med att finna en lägenhet i Göteborg
och bra ekonomiska råd
att cortisonet nästan gjort mig frisk, i alla fall ett halvår
Roms historia och spännande biografier,
intressen som jag ärvt av far
Skandiakontot vid pensioneringen.
Tesaurering = samla guld och mynt i svåra tider

med Älvsnabben till Café Villan i solskenet
frontalkrocken i Pamplonas svarta natt gav bara stukade tummar,
mycket blod samt en champagne- och rosendränkt hyllning
till Hemingways byst vid tjurfäktningarenan
kan använda en motorsåg om jag bara får igång den
mina minnen är lika levande som nuet
och att jag hämtar styrka ur dem

skumbananer, salta fiskar och choklad som inte smälter i fickan
den korta kärleken till Salina Batt från Montana,
då konstnärinna i Paris, nu i Oregon
uppväxt i ett vackert hem med sju rum
i Haga på Södra Allégatan 5
svettdrypande attacker med macheten
på småträden utanför mitt fönster
Uno Myggan Ericsons Nöjeslexikon i 14 band
det finns en framtid som jag inte vet någonting om
gipsstatyn av mig, 40 cm,
skapad på Lunnevads Folkhögskolas Konstlinje

Tinande mat i kylskåpet är lika viktig som vårsolens värme
jag tror att jag äntligen blivit en bättre lyssnare
Picassos namnteckning på tjurfäktningsprogrammet,
klädd i blåvitrandig tröja
Sverige är 1:a på flera välfärdslistor
som Powerty Index, WISP och ZUMA
Kan balansera en blyertspenna på pekfingeret.

Anna Christoffersson Dalsjöfors

Hopp

Dimmor gungade i tystnad
och hösten ville helst sjunka
mot markens fallfruktsdoft

Men när vintern kom
hördes långt bortifrån
ett eko
av viskande sommargräs

Mörker

Skuggor från barndomen
bläddrade hans ansikte
Anade frågor i naken flykt
mörker
genom viskande nyckelhål

Men natten släckte ljuset
skruvade bort kvarglömda sekunder
sjöng vaggsång
medan luften var sval
vaktade stjärnor och drömmar

Och den nya dagen lyste
av äppelblom

Vårskiss 1

Runt fågelmatningsbusken
har vi krattat bort
den nyfallna marssnön:
ett solfjädermönster mot söder

En koltrasthanne har börjat hålla till där
Han letar fruktbitar
och toner
till sitt sångsolo från takåsen

Han verkar omättlig

Vårskiss 2

Väggarna har svårt att andas
Jag öppnar fönstret mot öster
släpper in koltrastsång
och vårgräsdoft

Väggarna suckar
Tungt

andra pris i poesitävlingen 2005

Adina Grethels Södertälje

anonym

stegen är fångslade i
benen jag vågar inte
stanna och låta dem
rymma i korridorer utan väggar
måste jag sluta mig runt
rödblossigt damm färgar av sig
på dimman som kisar mot

vägs skyltar som inte kallar
varandra vid sina rätta
namn får mig att gena
omvägen jag vågar inte
stanna under milstenen
begravdes någon igår som
jag inte får svika

dockhus

avfärgade minnen
påminner om att glömmas
det vore så lockande att
låta dem bli min förlust

att låna ut en namnlös röst åt

fridlysta mörkerrum

som framkallar sig plockande
av
den tyngsta hemligheten
allt den har att avslöja
eller
försörja

men det är en fälla
i bytets löst medvetna
sista slag ebbat ut
samma väg som ångern
låter krokbenen tappa känslan

av att glömma sig rättvänd och
trovärdig

kom bara ihåg att:
lämna ljuset tänt
dörren olåst
plattan på svälj nyckeln
blommorna att torka
en vansinnesfärd härifrån
kommer slänga de med blöta
händer
lita på det

hedersomnämmande i poesitävlingen 2005

Johan Drejare Majorna

Lärkans tal om vingar dräps av den djupa himlen

Smaken av Wasabröd dröjer sig kvar i gommens tak och jag tänker på orden och katten som dog och låg med svansen uppåt när jag kom hem, och på farbrorn vars granne ibland är full och därför inte god nog för farbrorns rena sinne.

Himlen går ner mot havet, alltmedan solen står högt
När natten sänkt sig öppnar först planeterna, sedan stjärnorna sina
avlägsna ögon emot mig, medan jag står och tackar träden för
dagen som gick, tackar stenarna och molnen
Ja, ibland även människorna och staden

När jag tappade fotfästet ramlade jag uppåt.
Ingen såg mig då, jag hade bråttom i marginalen
Nu kan vem som helst se mig här, i mitten av blicken
Min egen och din, i vårt möte finns en strimma hopp om att igen
få möta, igen få leva, som då fast nu, för du kommer inte undan dig
själv, Min vän.

Ω

Jag ville fräsa runt och ta ifrån er viljan och förmågan att tänka och handla själva. Starka fördomar hade jag och jag fördömde inte bara er lättja och de medel med vilka ni rättfärdigade eran utan förpliktelse mot någon efterkommande, drift till förhävelse. Ända tills den dagen randades då jag upptäckte min egen likhet med er.

Våren vaknar sakta ur den sovande kylan
På sitt sätt välsignande hur naturen reglerar sig själv, för det är så
lite vi vet i vår mänskliga begränsning;
Fast vi gärna tror oss om att kunna styra, ställa, förstöra och skapa.

Vem ska påminna dig om Livets gåva?
Miraklet att du andas och finns på jorden.
Den lilla tiden, gör den bra!
Släpp in glädjen i ditt hus,
då kanske du också kan flyga, skratta och dansa.
Du är bra när jag är bra
Vi kan inte vara bra människor
åt varandra.

Men vi kan ta oss en titt i spegeln, där finns spåren
men också nuet, livet som skapar oss så länge vi är här

Vårt ansvar att vara bra mot någon annan
står och faller med vårt ansvar
att vara bra mot oss själva.

Ann-Britt Edshag Johanneberg

Solidaritet

En morgon när Lisbet Franzson kom till jobbet, stod där en fläkt intill hennes arbetsplats. Den var stor som ett kylskåp och blåste ut kalluft genom ett ställbart reglage. Den hette Air Superflex.

Lisbet tog av kappan och trängde sig förbi fläkten in till sitt skrivbord.

– Vad bra, sa hon, men varför står den så nära min arbetsplats?

Svala och lyckliga tittade kollegerna upp från papper och tangentbord.

– Det var den enda platsen som dom kunde ställa den på, sa kollegan snett till höger och log stjärnögt.

Farväl till klibbig värme och syrebrist och huvudvärk! Äntligen! I två år hade man förgäves vädjat till arbetsgivaren om att något skulle göras åt den usla luften i arbetsrummet. Nu hade fackombudet gripit in och löst problemet på sitt eget sätt; han hade letat fram Superflexen ur en skrub.

Lisbet knäppte på datorn och läste e-posten. Fläkten blåste kall luft på henne. Hon tog på sig koftan.

– Det är rätt kyligt, sa hon. Jag går och kopierar en stund.

På lunchen smög hon sig tillbaka till arbetsrummet 20 minuter före de andra. Hon vände reglaget i alla möjliga vinklar och hon vred på hela apparaten och hon pallade upp med pärmar runtom skrivbordet. Inget hjälpte. Hon tog på sig kappan, men kalluften isade fortfarande uppför vänsterarmen.

Efter två dagar började Lisbet få ont i vänster armbåge och axel. Halsen ömmade. Hon tog på sig en kofta till. Efter tre dagar fattade hon ett beslut: hon skulle ta upp problemet på personalmötet.

Kommande tisdag kunde man för första gången ha sitt veckomöte i ett svalt, nyrenoverat konferensrum. Kommunen hade satsat frikostigt på sitt nyinrättade Lärcentrum. På några månader hade de skavda skolsalarna förvandlats till moderna studierum med en förnyad datorpark. En färgkonsult hade valt ut de rätta, koordinerade nyanserna för väggar och textilier. En loggkonsult hade hjälpt till med att skapa den mest inbjudande logotypen för Lärcentrets hemsida. En klimatanläggning reglerade temperatur och luftfuktighet. Utom i personalens arbetsrum.

Man slog sig ner vid det nyinköpta konferensbordet i skimrande askträ och diskuterade det vanliga: Scheman och bedömningskriterier och när man skulle förlägga fortbildningsdagarna om hälsa och ergonomi.

Lisbet kliade sig diskret under kamelhårsbandaget kring sin ömmande vänsteraxel. Hon bidade sin tid.

Övriga frågor? Lisbet smusslade fram sin fusklapp och vände sig mot chefen som satt i ordförandestolen borta vid kortändan av bordet. Aj! Det högg till i nackmuskeln när hon vred på huvudet.

– Vad föreslår du själv att vi skall göra åt det här problemet? frågade chefen när han hade lyssnat på Lisbets redogörelse.

– En sån! sa Lisbet och pekade på en susande låda uppe i taket. Vi borde ha en riktig klimatanläggning i personalens arbetsrum också.

Runt bordet petade man naglar och bläddrade man i kalendrar. Ingen sa något. Chefen kliade sig på hakan.

– Jag ska framföra dina önskemål, men...

Det susade i klimatanläggningen.

– ...men tyvärr... kommunens budget är hårt ansträngd, och jag tror att det blir svårt för mig att få loss mer pengar.

Det nickades. Chefen mötte förstående blickar runt bordet.

– Nya sparbetning är aviserade, fortsatte han, så jag tror inte att...

– Men hur blir det med mig då? sa Lisbet utan att begära ordet.

Folk skruvad sig på de plyschklädda stolarna. Man sneglade på chefen och sedan försökte man lösa problemet så gott det gick.

Varför inte sätta upp skärmar runt fläkten, så att kalluften strömmade i önskvärd riktning? Nej, det hade Lisbet redan testat och det hjälpte inte. Varför inte köpa varsin bordsfläkt för 195 kronor styck på Göfab-rean? Det var fackombudets förslag, men det väckte starka protester. Det var ju frisk luft man behövde.

– Varför finns det en klimatanläggning överallt utom i vårt arbetsrum? undrade Lisbet.

Utifrån vestibulen hördes ett sordinerat svischande från den nyinstallerade hissen. Sedan suckade någon och en penna åkte i bordsskivan – hårdhänt.

– Var glada att ni slipper en klimatanläggning, sa en kollega från arbetsrummet på tredje våningen. Vi fick en sån installerad i våras – en begagnad grej som är felinställd. Dom som sitter vid väggen fryser och dom som sitter mitt i rummet blir svedda i skalpen.

Men varför kallade man inte på service? Det gick inte. Leverantören fanns inte kvar på marknaden och ingen begrep hur apparaten fungerade.

Då förstod Lisbet vart det hela bar hän.

Chefen lutade sig fram och fångade hennes blick.

– Jag ser ingen annan lösning än att du stänger av fläkten när du sätter dig vid skrivbordet, och knäpper på den igen när du går. På lektion eller nån annanstans.

Lisbet såg på kollegerna runt bordet. Man teg och undvek varandras ögon. Klimatanläggningen spann som en förnöjd katt. Annars var det tyst.

– Vem ordnar med fikabrödet nästa vecka? undrade någon och det satte igång en livlig diskussion. Lisbet teg.

Till slut räckte fackombudet upp handen. Det var en stadig hand. Lisbet andades ut, för nu skulle någon föra hennes talan.

– Jag tänkte bara påminna om grisfesten i cafeterian nästa fredag, sa fackombudet.

Då blev Lisbet obehaglig och sa att han borde ta sin fackliga uppgift på allvar, istället för att tramsa omkring som lekledare och gräva fram gammal hälsofarlig skit ur förråden. Jobbade han för

kommunens besparingavdelning, eller?

Chefen fick lov att avsluta mötet och folk smög iväg, tysta och beklämda. Någon mumlade att det inte var konstigt att den kvinnan fick psykosomatiska problem, så obehärskad som hon var.

Men Lisbet lugnade ner sig och snart var allt som vanligt igen. Strängt taget behövde hon sitta på sin arbetsplats bara när hon arbetade med mejlen och skrev övningsmaterial. De stunderna kunde hon stå ut med kalluften, om hon tog på sig en extra tröja. Annars dröjde hon sig kvar i studierummen med sina rättningsspackar, eller jobbade vid bordet i konferensrummet. Tills någon behövde lokalen för undervisning eller möte. När man frågade henne hur hon mädde, bedyrade hon att allt var bra.

Visst var hon lite originell med sina lager av bylsiga tröjor som dolde kamelhårsbandagen. Men annars var hon en helt vanlig kollega som arbetade samvetsgrant och bakade kladdkakor till konferensfiket.

Sedan fick hon förtidspension. Hon avtackades med en orkidé från kommunen och en spa-weekend från kollegerna. När hon hade slutat, flyttade man bort skrivbordet där hon hade suttit. Då blev det mer plats för fläkten.

tredje pris i novelltävlingen 2005

”En rak och saklig berättelse som utvecklas med ett effektivt språk”

Siv Gölin, Biskopsgården

Skugga

När pinnens skugga är borta
ska du vara här
och inte borta
inte ute, utan inne
inte ens se på din bästa vän,
din kamrat
när pinnens skugga är borta
är din tid ute
och du ska vara inne
insvept
i lager på lager
av tyg, svarta tyger
gå sakta, titta ner
inte visa vad du känner
inte visa vad du tycker
släcka dina ögons ljus
vara tyst
vara som en docka
andra tycker och känner i ditt ställe
och du är dockan
som kan skänkas bort
eller säljas till vem som helst
Du föddes mitt på dagen
när pinnens skugga var borta
ett levande barn
en flicka
idag blir du nio år
när pinnens skugga är borta
och tillhör inte längre dig själv

Ingemar Hermansson Bergsjön

En sommarmorgon
Husen med sina balkonger
Blommande paraplyer
i en häftig regnskur

Jag dirigerar stadens orkester
varje ljud
uppstår vid exakt rätt tidpunkt
måsarnas skrin
ett trögt fönster som öppnas
en port slår igen

Regnet lättar
en skymt av himlen

Stundens vilja är vuxen
väckt och nymornad

Jag går gatan fram
utan att vika av

Titti Högberg Fredriksdal

Inne på gården
Ljuset silas
genom kastanjen
barn som leker
ljuden ekar
mellan husen

Jag är bollen som studsar
en såpbubbla som
stiger mot skyn
ett hopprep
i evigheten
under det stora trädet
ligger
de fallna blommorna
lysande vita

Tomrummet

Du ringde. Du gjorde faktiskt det. Du med det krulliga håret, den vackra rösten.

– Ta tåget och kom hit, sa du.

Det var fjorton dagar sedan vi dansat, ätit räkor, gått på teater och nattkafé en sen sommarkväll.

– Kom ska vi ha roligt!

Du satte en jasminkvist bakom mitt öra fast jag citerade Karin Boye fel.

– Visst är det skönt när knoppar brista!

Och du satte mig i ditt knä och friade.

Du kunde aldrig fatta hur förälskad jag var i dig. Aldrig – under hela vårt liv.

– Det kan jag verkligen inte förstå, sa du.

Så då var det inte mycket att göra åt den saken. De första åren köpte du blommor åt mig varje lördag. På sensommaren ringblommor. För mig var det vardagsblommor. Du älskade den gula färgen och gav mig det du tyckte bäst om, så jag kom också att älska dom.

Vi måtte ha ätit konstig mat. Jag visste knappt hur man kokte ägg. Du kunde göra tomatomelett. Ibland spelade vi poker på kvällarna.

Du har samma uttryck i ansiktet som du brukade ha just innan du skulle säga något retsamt.

På sjukhuset ligger döda människor liksom i givakt.

Dom ser så välordnade ut. Äntligen har dom blivit ordentliga. Slutat skrynkla till sängkläderna, kasta pyjamasen i stolen och

strumporna på golvet. Så dom behöver inte plockas upp. Ingen behöver ha det besväret. Ingen behöver längre bry sig om tennsoldaten som ligger där på båren, för han bryr sig inte heller. Ett sådant sätt! Helt enkelt gå och lägga sig på det där viset och bara strunta i allt. Strunta i mig! Att du bara vågar! Att du kan med att ta dig en så stor frihet! Utan att ens tala med mig. Och du fortsätter att tiga där du ligger. Så för all del, ligg där du och se ordentlig ut och fortsatt att tiga.

Det där uttrycket du har i ansiktet förresten! Jag upprepar, det är precis det samma som du hade just innan du skulle säga något retsamt. Eller göra något retsamt. Som om du ligger där bara för att retas. Man kan tro att du dog bara för att få retas riktigt ordentligt, och det lyckades du bra med.

Fast så kan det väl ändå inte vara! Det bara ser så ut. Jag vet ju att du inte hade den minsta lust att dö. Så varför ser du då så nöjd och retsam ut? Hur var det nu att dö, det som du undrade så många gånger innan du gjorde det? Inget kan du berätta för mig, du din bleka ordentliga tennsoldat. Din alabasterbleka, fridfulla människa. Eller är du inte en människa längre?

Ett svart hål! Utan botten kanske? Att rutscha in i. Rasa, rasa, rasa, rasa. Med armar och ben famlande i tomrummet. Virvlande i mörker. Finns det inget att ta tag i som kan hindra fallet? Kan ingen tända ljuset? Det går inte att se vart jag är på väg. Vägen är borta, jordens dragningskraft har slutat fungera, mina ögon slutat se, mina öron har slutat höra.

Ringblommorna gråter. Men det kan du väl inte göra något åt nu. Om du levat hade du sagt att det ordnar sig. Du hade gjort något så det ordnat sig. På ett eller annat sätt. Eller så hade jag ordnat det. Om du levat! Men nu ordnar det sig inte. Nu är det omöjligt. Omöjligt och obevekligt. Du är obeveklig. Det är inte likt dig! Du går inte att känna igen. Jo – uttrycket i ditt ansikte, ditt hår, din näsa, ja, du vet. Men inte att du är så otillgänglig. Jag blev över.

Övergiven som resterna på en tallrik. Är det rättvist tycker du? Det tycker inte jag. Kan du aldrig sluta att bråka med mig? Nu för tiden tycker jag inte om att du bråkar med mig. Förr tyckte jag inte att det var så konstigt, och det hörde inte till vanligheterna. Du tyckte inte att man skulle bråka. Det gick att lösa konflikter på ett sansat sätt, det var bättre. Men det här går inte att lösa. Förr gick du din väg när du sagt det du ville, all right då. Precis som du gjort nu. Gått din väg och vill inte tala mer. Men det här är inte all right. Jag accepterar det inte, hur skulle jag kunna?

Äggulegula väggar. Galonstolar. Ansikten, människoröster, dämpat ljus, ett tätt ljus. Sträckta lakan, försiktiga steg. Doktorn kommer snart. Sitt så länge du vill! Säg till om det är något du vill! Knäpp från dörren som sakta stängs. Swap. Rostfritt stål i dörrhandtaget.

Det tog sin tid innan det blev så här, men vi visste. Hade fått visshet om döden. Jaha – så var det. Men vem kunde tro det?

– Hur är det att dö, sa du, och jag svarade.

– Det vet ingen, ingen kan svara på det.

Till slut åt du bara äppelmos och mjölk. Inte vet jag om det var rätt diet, men du ville inte ha något annat. Till slut sa doktorn att jag inte skulle ge dig någon mer mat. Nu hatar jag äppelmos. Nej, det är inte löjligt! Jag har rätt till det.

Doktorn på sängkanten, professionell, korrekt rakryggad, fåordig. Fönstret på glänt. Livslåga som flämtar. Ingen mer mat. Aldrig mer någon mat. Aldrig någonsin. Svaga andetag. Halvsänkta ögonlock i bortvända ansikten.

När en människa har dött går hon fortfarande över gräsmattan, gräver potatislandet, fyller rummet i alla vrår. Inte ens ens inre får vara i fred.

Ulla Högström

Tolered

I nattens stillhet

Jag vaknar mitt i natten, utav att regnet slår mot fönsterrutan. Det blåser och det viner utanför. Eller är det hagel som jag hör? Kanske det är kaprifolen som är planterad utanför husväggen, som slår mot rutan?

Jag tittar på klockan, den visar tio i tre, mitt i natten alltså.

Det är alldeles mörkt, men så är det ju i mitten av februari. Hör hur min hund Caddy ändrar ställning ute på mattan i rummet. Tar en klunk vatten ifrån glaset som står på mitt nattduksbord och säger till mig själv att somna om igen, innan tankarna börjar att komma.

Kanske det snöar ute, hoppas att det inte är så? Vill absolut inte ha snö igen, tänker jag där jag ligger. Då blir det halka och det avskyr jag. Kanske jag skall titta ut och se vad det är för väder. Om jag går upp blir jag klarvaken. Nu måste jag sova innan tankarna blir för många.

Men plötsligt börjar jag att fundera på morgondagen ändå, vad jag skall hinna med.

Skall gå till tandläkaren på kontroll, det brukar gå rätt så bra. Kunde passa på att gå in till Eva i hennes affär och titta om hon har fått något nytt i klädväg. Förresten hinner jag det? Jag måste ju köra barnbarnen till deras simskola. Hoppas att tiderna stämmer, måste titta efter det? Nej inte nu, i morgon när jag vaknar. Nu måste jag somna, annars blir jag så trött imorgon.

Lägger mig på sidan. Regnet fortsätter mot rutan, eller vad det nu är? Skall jag gå upp och titta i alla fall, om det är snö. Om det är snö, då måste jag gå ut och skotta imorgon, som jag avskyr. Nej,

jag går inte upp och tittar, utan lägger mig på den andra sidan och försöker att somna igen.

I nattens stillhet,
klockan tickar och går.
Går gör också tiden,
tiden står inte stilla.

Susar gör det i träden,
där vinden drar förbi.
Löven faller och virvlar,
på gatans sten.

Stenen ligger så stilla,
blänker i lyktans sken.
Skenet drar nattfjärilen
till sig, flyger vida omkring.

Flyger gör också fågeln,
till sitt bo på trädets gren
Vaknar åter, när solen värmer
med sitt sken.

Drömmen

Hon var rädd för att bli glömd, alla andra hade kommit på plats. Där låg hon ensam kvar. Men rätt som det var blev hon upptäckt. Här är en till, hörde hon att de sa och hon kom också på plats.

– Vi trodde att du skulle bli kvarglömd! sa hennes grannar förskräckta i besticklådan i köket. Berätta nu hur det var?

Hon låg där och tänkte efter, hur dagen hade varit först. Vid frukosten upprepades samma sak varje dag.

Först på morgonen skulle pappan äta sina flingor. Då hämtade han henne och hon fick hjälpa till att skyffla in dom i hans stora mun. Sedan använde han henne till att röra om i sin kaffekopp, efter att pappan hade torkat av henne på sin servett under tiden som han läste sin tidning. Ibland kände hon att hon inte hade blivit helt rengjord, men det märkte han inte.

När han hade ätit färdigt, diskade pappan henne och la henne på bordet. Ibland undrade hon. Är jag kanske deras favorit?

Nu kom barnen springande ut till köket till frukosten. Pojken knuffade undan sin syster och på så sätt kom han först fram till bordet och fick tag i mig. Samma sak varje dag.

– Jag vill ha den, du skall alltid ha den först, gnällde pojken syster, klev upp på stolen och sträckte sig över bordet för att försöka att få tag i mig. Samtidigt som systemen nästan fick tag i mig välte hon ut ett glas mjölk över mig.

– Titta vad du gjorde nu! Mamma, Malin välte ut mitt glas, skrek pojken.

– Skynda er och ät, annars kommer ni för sent till skolan!

Malin satt och blängde på sin bror tills han hade ätit färdigt. Sedan diskade hon skeden och åt upp sina flingor. Efter att barnen var klara och hade gått iväg till skolan, satte sig mamman ner vid bordet och intog sin frukost i lugn och ro. Gissa med vad då? Även hon ville äta med mig. Jag måste vara väldigt populär. Barnens mormor hade ägt mig en gång i tiden och nu var hon död.

Nu skall jag erkänna för dig, att jag har en dröm. Tänk att få vara med på en stor middagsbjudning och ligga på bordet med det andra fina besticket. Det hade jag drömt om många gånger.

En dag bjöd familjen hem goda vänner på en middag. Då dukades det med den allra finaste duken, bästa porslinet och med det fina besticket. Men kan du tänka dig vad som hände? I besticket fattades just en sådan som jag. De kom och hämtade mig och la mig på det fina dukade bordet bland de andra besticken. Det är så klart

att de andra tittade på mig och undrade om jag hade kommit fel, men icke. Vilken lycka det var att ligga på den fina duken och med de andra besticken.

Där låg jag nu snyggt och prydligt när gästerna kom. Nu skulle jag få vara med och se hur det gick till på de fina kalasen. Det var ju det här som jag hade drömt om. Visst var det lite annorlunda vid det här bordet, än jag var van med vid frukostbordet. Nu visste jag hur det gick till på de fina middagarna.

Men efter middagen blev jag lite förskräckt, för då höll jag på att åka med matresterna ner i deras slaskspann. Jag tänkte, hoppas, hoppas att de ser mig. För så här kan det väl inte sluta efter en sådan fin middag. Plötsligt såg mamman hur nära jag höll på att hamna i spannen. Mamman ville ju inte mista mig heller, jag var ju ett kärt minne ifrån hennes mamma. Nästa dag var det som det alltid brukade vara vid frukostbordet. Fast nu vet jag hur det går till på de finare middagarna.

Lars-Göran Högström Tolered

Mannen vid kusten

– Nu går jag, sa han till sin fru. Det började ljusna, klockan var ännu bara sex på morgonen. Han gick utmed stranden bort ifrån alla hus. Nu gick han mot tystnaden. Det enda som han såg var skogen, bergen och den lilla viken, där hans båt låg förtöjd vid bryggan. När han kom fram, såg han några fiskar som sam under bryggan. Han satte sig ner och började filosofera och tittade ut mot de små skären. Där ute såg han en fiskebåt som skulle in till hamnen med nattens fångst. Det lät fint tyckte han när han hörde

dunkandet ifrån båten. Det var inga höga vågor omkring båten utan bara små lätta svallvågor. Måsarna flög runt båten och skrek i hopp om att få sig en godbit. Tydligt var det någon som satt och rensade fisken ombord och slängde ut rensen i vattnet. Han njöt där han satt på bryggan och tittade på klipporna och skären runt omkring sig.

Efter en stund klev han ner i sin båt och rodde ut för att vittja sina nät. Måsarna flög runtomkring honom och han kände sig fri. Han rodde ut till en holme där han brukade lägga sina nät. Nu måste han hitta sina flöten. Efter en stund hittade han dem och drog upp näten och fann att han hade fått bra med fisk. Där fanns både torsk och skädda. Han for tillbaka till bryggan för att rensa bort sjögräs, snäckskal och annat som hade fastnat i dem.

Han hade fått rikligt med fisk idag, men också krabbor som hade gjort stora hål i näten. Mellan två träd hängde han upp näten för att de skulle torka. Sedan när de hade torkat, fick han laga sina nät, innan han åter kunde använda dem.

Efter det gick han hem med sin fisk och rensade den. Han tog undan något av fisken som han sedan skulle steka till sin middag.

Fram på middagen stekte han fisken och kokade sina färska potatisar som han själv hade odlat. Han njöt verkligen av sin middag.

Innan mörkret började falla, tog han sig åter en tur in i skogen som inte låg så långt ifrån hans hus. Han stannade till vid en glänta, där han såg ett rådjurs kid dia sin mamma. Fåglarna sjöng. Åter gick han ner till viken igen. Nere vid strandkanten såg han trollsländorna glida över vattnet. När han stod på bryggan, fick han plötsligt se en fin fågel som satt på en sten. Han undrade vad för det var för en fågel, han hade aldrig sett en sådan förut. Han skulle titta efter i sin fågelbok när han kom hem. Skymningen kom smygande och det var dags att gå hem igen. Åter hade en dag gått, men han var nöjd med sin dag.

Frank Jalhed Halmstad

NATURLIGT

Kärlek
till molnen
som drar
fram under
himmelens tak
Till regnen
som far
genom natten
mot sin bas
Till solen
som ger
jorden sin famn

Hos solen finns
varken dag eller natt
endast ljus
för människan
och livet
starkt ljus

Ditte Johansson

Majorna

Mr Paper Jam

I min skrivare bor det något elakt digitalt som heter Paper Jam. Det sitter där och grunnar på tajming. Det är en överdängare på det nu.

Har man inget viktigt att skriva ut är inte Paper Jam närvarande.

Allt i takt med viktigheten av utskriften agerar Paper Jam. Är det bråttom och det står otåliga människor bredvid skrivaren och vill ha dokument i utskrivet skick så sitter han som en bergskedja mitt i skrivaren och agerar tvärstopp. I det läget är han inte att resonera med.

Annars, när det är på gränsen till bråttom eller viktigt, kan man genom att agera som om man har all tid i världen hålla lite i papperet, så kompisen till Paper Jam kan bita tag i det och sakta dra in det i maskinen för att framlägga det för Paper Jams humör. Är han nådig väljer han fortsatt transport igenom skrivaren med lagom bläck tillsatt, eller så tvärvägrar han.

Om man då struntar i skrivaren och pratar högt med sig själv om triviala ting, om funderingar runt frukost och liknande, kan man lura Paper Jam att låta proceduren ha sin gång och leverera ur skrivaren ett fixt och färdigt dokument.

Men Paper Jam är fenomenal på att sniffa upp stress. Som en hund som reagerar omedelbart om nosen plockar upp minsta doftpartikel av hundrädsla.

Paper Jam har en liten digital näsa för stress, så är det, det går inte att missta sig på det.

Hur en digital näsa fungerar skall jag däremot inte försöka mig på att förklara för det har jag alls ingen kunskap om. Men den finns och Paper Jam har den.

Han är en petimäter därtill.

MUSIKMYSTIK

När ingen ser oss
ger oss musiken
sin hjälpande hand
Bär oss
genom okända land
Vibrerar över
insynsskyddad strand
Labyrinter för oss
genom tystnaders rymd
Uppslukar öknar
av virvlande sand
Släcker ibland
törstandets brand

Man måste vänta tills allt är perfekt. Missar man med någon nanodel av en sekund i utskriftskedjan så vägrar han att samarbeta.

Kompisen som sitter längst fram mot kanten, på insidan av skrivaren då, mot papperstraven som väntar, har börjat ta efter Paper Jams vanor. Numer måste man banka pappershögen till perfektion jämn, annars vägrar också han att samarbeta.

Det är någon digital humörsmitta på gång i hela skrivaren. Jag är säker på att allt utströmmar från Mr Digitalt Djäfliga Paper Jam.

Död åt dina ettor och nollor!!!

Tess Benschner Johnson Annedal

Bor i mig

I min strupes näktergal evigheters crescendon av locktoner
Min huds skimrande starar och rodnande rödhakar vibrerar
Mina ögons koltrastar lockar srii...,srii...,srii...
Mina händers kolibris öppnar upp, vill beröra
Mitt skötes kärrensångare, melodiskt, omväxlande
Mina bröst, turturduvorna, kuttrar kärleksfullt
Min muns brandkronade kungsfågel sississuit.....

Min hjärnas falk oövervinnlig
En pilgrim bor i mig
Hera och Juno bor i mig

Under ytan

I
Under ickelevandets yta

Dränerat tomt

Kampen pågår i den gammablockerade hjärnan

Att komma åt livet

Själens kontemplationsförmåga
Vredens, glädjens vibrerande lust

Under ickelevandets yta

II
Valensens elektroniskals vakuum
Innehåller skalet till den beroende kärnan

Innanför dess skal
Einsteins relativa avskryvårdhet
USA:s stormakts stolthet

och

Hiroshimas
Barns
Evighet

III

Under ytan
Allt det goda
Allt det onda

Under ytan
Finns
Människan att möta

Under ytan
Under ytan
Nödvändighet för
Initierat
Autentiskt
Vara

Initierat
Autentiskt
Möte mellan
Människor

Undervattenslek

I

Glada fotsulor klyver lekfullt ytspänningen
Möts av retfullt svalkande vatten
Ivriga fingrar dyker, gräver, letar stenen len
Sedan långt, länge omsorgsfullt polerad

II

Glada fotsulor klyver lekfullt
Ytspänningen
ger retfull svalka

Vattenivriga fingrar
Dyker, gräver, letar
Stenen len sedan långt, länge
Omsorgsfullt polerad

III

Fotsulor klyver
vattenytan

Fingrar gräver
sandens

Letar stenen

Omsorgsfullt
polerad

Post dormae

Söndagskänsla torsdagsmorgon, solens ränder genom persienn
Skapar stillhet och enkelhet. Själens kammare vill expandera
Vibrerar från djupet av sitt själv, våg på våg från epicentrum
Vill omsluta allt, vill vara allt

Membranen öppnar sig utan motstånd för själens sanning
Stilla dig kropp, andas djupt in genom alla tiders lager
Ana evighetens lugn
Använd dess verkan redan nu

Jan Khouback Annedal

Återsamlingen

Det gamla vänstergänget hade återsamlats för första gången på herrans många år. De hade kommit överens om att göra något gemensamt. Just det där med att göra något gemensamt är ju väldigt fint och dessutom lite av en grundbult i livets krångliga maskineri. Diskussionerna hade gått höga om vad detta skulle vara, men till slut enades man om att de skulle gå på danskurs. Dans är ju en gammal fin folklig kulturyttring. Man bestämde sig för latinamerikansk dans. Latinamerikas folk lider ju ännu av svårt imperialistiskt förtryck och på något sätt tyckte man att genom att tränga in i delar av deras komplicerade kulturarv, så stöder man deras mångåriga kamp mot reaktionen och multinationella företags hänsynslösa utsugning.

Pålle hade visserligen invänt med att påpeka att han inte kunde påminna sig att Lenin någonsin hävdat att revolutionens förtrupper skall ödsla ut sin tid på samhällsnyttig och flärdfull dans. Men då hade Elena, som först ryste vid ordet ”flärdfull”, funnit sig snabbt och påpekat att detta har ingenting med ytlig borgerlig dekadans att göra, utan detta är frågan om traditionell folkkonst. Alla drog en suck av lättnad. Folkkonst var det magiska ordet och den påpassliga alibiportföljen att stoppa ned dansförslaget i.

Dessutom skulle det nog bli kul och det är ju faktiskt inte förbjudet att ha kul. Glädje är en viktig del i att stödja folkmorale för revolutionen.

Den stora dagen samlades de i danslokalen iklädda finkläder, det vill säga näbbstövlar, palestinaschal och indiskt inspirerande brokig klädsel av bylt- och schaltyp. Dansläraren tittade på dem

med förvåning och undrade i sitt stilla sinne om det hade varit inbrott i ett gammalt Mah-Jonglager från sjuttioalet.

Han gick fram till dem och bad dem som första övning att vila på höger fot. Zindi invände genast och menade på att de aldrig stödde sig på högern och skulle det inte kunna gå lika bra att vila på vänster fot. Det skulle vara mycket mera politiskt korrekt.

De andra nickade hummande och instämmande.

Dansläraren suckade djupt, men han var diplomat så han placerade sig helt resolut bakom den lilla gruppen. På så sätt blev vänster till höger och tvärtom.

OK, jättebra, sade han. Ställ er nu på ett rakt led. Men Philip protesterade och menade på att det är bara militärer som står på led. Det fanns ingen anledning att ta efter urgamla reaktionära traditioner. Kanske kunde de i stället stå lite oregelbundet. Det skulle vara mera folkligt, på något sätt. Säkerligen står inte Latinamerikas fattiga bönder på led, när de, överutnyttjade för dålig lön, skördar godsägarnas profitinbringande grödor.

De övriga mumlade instämmande och placerade sig genast på slumpartat olika ställen i rummet. Dansläraren, som hade ett visst förflutet i vänstern själv, menade då på att genom att placera sig på det sättet, tar man individuella beslut och följer inte kollektivets bästa. Detta skapade en förvirring i sällskapet och alla tittade frågande på varandra

Till slut tog Peter till orda och föreslog att de omedelbart skulle ta ett möte om saken.

Det var ett förlösande förslag. De andra kände sig trygga igen och de samlade sig snart i en hög på golvet och började diskutera denna ideologiska fråga. Med demokratisk handuppräckning och rösträkning fattade man så beslutet att ställa sig på en rad - för kollektivets skull.

Fast för att markera sitt avstånd till det militära, beslöt man att raden skulle vara lite oregelbunden. Man enades därför till slut att zickzacka raden och låta två decimetrar fram och tillbaka skilja varje person i gruppen åt. Men Zindi missuppfattade det hela och

stälde sig två decimeter från Peter och inkräktade därmed på hans freudianska zon. Han förklarade tålmodigt för Zindi att hennes högerfot skulle placeras två decimeter framför hans vänsterfot, men att detta nödvändigtvis inte behövde betyda att de stod så nära varandra. Till slut kunde alla enas om att avståndet mellan varje person kunde vara fyra decimeter. På så sätt undvek man att förfalla till borgerlig myspsydeologi, samtidigt som man höll ihop kollektivet och kunde bilda en socialistisk enhet på golvet.

När sedan de första dansstegen skulle övas, hade en del kamrater svårt att skilja på höger och vänster, eftersom de ju nu var omkastade. Peter råkade sparka Zindi i ändan, när han sparkade upp med höger fot i stället för med vänster. Zindi ville kalla ihop till ett nytt möte för att rapportera denna sexistiska handling. Hon tyckte att Peter borde göra självkritik på sitt beteende, men mötet ansåg att sparken var ett misstag. Misstaget kunde härledas till att Peter missat skillnaden på höger och vänster, vilket var betydligt värre. Det föreföll som om kamraten hade börjat vackla och blivit influerad av borgerliga värderingar. En god kommunist skall alltid kunna skilja på höger och vänster.

Till slut enades man om att dansen visserligen var folkkonst, men att kursen var reaktionär. Man beslöt enhälligt, via handuppräckning och rösträkning, att man i stället skulle satsa på knyppling.

Det är också en urgammal folkkonst och tillika feministiskt korrekt, vilket behövs i vårt manschauvinistiska samhälle.

Invecklad utveckling

I drömmen var min begäran enkel, anspråkslös och ganska klassisk, men den stötte ändå på problem.

- Jag skall be att få en andraklassbiljett till Växjö.
- Så kan ni väl inte säga utan vidare. Vilken dag skall ni åka?
- Jag vet inte riktigt ännu. Vad är det för skillnad i pris?
- Om du åker en fredag eller söndag, så måste du betala fredags- och söndagspris, för såvitt inte du har pensionärsrabatt. . .
- Hut, människa. Ser jag så åldersstigen ut?
- Avbryt mig inte! Alltså om du har pensionärsrabatt, så blir biljetten billigare om du inte reser under en storhelg. Beställer du din biljett minst sju dagar före avresa, så finns det vissa billighetsplatser. Hur många sådana det finns är en affärshemlighet, men oss emellan så finns det egentligen inga alls. Har du tur och fredagen eller söndagen infaller tre veckor före Trefaldighet, så utfaller en specialrabatt, men då måste du ha ett violett resluskort vars resterande giltighetstid måste överskrida fem månader. Denna rabatt kan kombineras med familjekortsrabatt om familjen består av mamma, pappa och två barn, utav vilket det äldsta måste vara under 16, men över 14, med födelsedag innevarande kalenderår och det andra barnet litet nog att kunna förvaras i en stor bärkasse. Alternativt kan du vara gravid och fyllda 90, men färdtjänsten till stationen får du betala själv.

Vidare finns det ett antal röda avgångar som berättigar till rabatterat färdbevis och det gäller alla tåg som avgår mellan 03.50 och 04.36, men då får ni räkna med en viss förlängning av resan, eftersom det enda tåget som går då, går via Luleå.

Köper ni sedan biljetten här, så tillkommer faktureringsavgift, platsavgift, hyresreduktionsavgift och stationsavgift.

- Vad? Vad är det för avgifter då?
- Faktureringsavgiften går till service av vår biljettmaskin, platsavgiften är den hyra ni betalar för den kvadratmeter som ni står på när ni står här och köper biljett, hyresreduktionsavgift är den avgift som United Fruit tar ut och stationsavgiften går till ICA.
- United Fruit? ICA? Vad in i Snasahögarna. . . ?
- United Fruit vann upphandlingen av biljettkontoret och ICA vann upphandlingen av stationen. Läser ni inte tidningarna?
- Jaha jo, men. . .

- Vidare måste ni byta tåg i Halmstad. Linjen Halmstad - Växjö ägs numera av franska Connex, utom restaurangvagnen som ägs av företaget Vroschjokia i Kazachstan. Tänk då på att de använder kazachstansk tid, så när det står att restaurangvagnen stänger klockan 01 betyder det fransk tid klockan 15.
- Fransk tid?
- Ja Connex är ett franskt bolag. Men det är inga problem. De har samma tid som vi. Men biljetten måste förstås betalas i euro, tänk på det. Så går det när man röstar NEJ, förstår ni.
- Dessutom är det spårarbete mellan Halmstad och Växjö, men arbetet ligger nere på grund av generalstrejk i Paraguay.
- Paraguay? Vad i. . .
- Firman är paraguayansk, förstår ni inte det?
- Har inte SJ satt in ersättningsbussar då?
- Åh nej. Sådant kallar EU för konkurrensbegränsning. Invecklad utveckling, eller. . .

Valfrihet

Den bleka höstsolen glimmade till bakom de gullövade lönträden och ett rasslande regn strilade ner från den trasiga stuprännan mot den asfalterade gården. Luften liksom vibrerade av lust att göra nyttiga och nutidsmässiga uppgifter av bestående värde.

- Ja, nu är det det där med att välja elbolag. Vad säger du? Vilket elbolag kan tänkas vara bäst? Csilla tittade upp och såg yrvaken ut där hon satt och bladdrade i en massa proffsigt dyra fyrfärgs-broschyrer.

- Tja, läser man de här, så är ju alla bäst. Det är väl bara att hugga ett i högen. Det kan ju inte spela så stor roll.

- Säg inte det. Enligt tidningarna så kan man spara tusenlappar på att välja rätt bolag.

- Tacka fan för det. De har ju satt en reporter på heltid för att utröna skillnaderna mellan de olika erbjudandena. Det har ju varken du eller jag tid med – eller knappast någon annan heller. Sedan skall man ju välja nät också.

- Vilket påminner mig om något. Har du gluttat något i alla de där pensionsfonderna och alla de alternativ som finns?

- Är du tokig? Jag fattar inte ett skvutten av allt det. Jag har staplat alla de röda kuverten under kylskåpet.

- Har du inte ens öppnat dem?

- Nä, men kylskåpet står stadigt, eller hur? Det är väl tur att det finns något som är stadigt, nu när våra pensioner spelas bort på den internationella kasinomarknaden. Förresten, det är väl dags att välja telefonoperatör också. Har du satt dig in i de olika bolagens villkor?

- Va? Vilka villkor?

- Ammen SNÄLLA du. Du har väl studerat marknaden och analyserat de olika aktörernas utbud och erbjudanden.

Christian Lanciai

Majorna

Utan skyddsnet

– Jo jo, visst har jag det. Men när jag väl hade bestämt mig för en, så höjde de priserna och en annan operatör sänkte sina. Och kontraktet löper ju på ett år. Så hur man än gör så ligger man efter.

– Men det är ju därför som det är så viktigt att studera marknaden. Man måste analysera aktiemarknaden och ha en förståelse för vilka som kan tänkas köpa upp vilka företag. Gör man det, så kan man ju spara tusenlappar.

– Det har du ju rätt i. Men när skall man sköta sitt vanliga jobb då? Det är många val att sätta sig in i. El, tele, bredband, läkare, tandläkare, och för att inte tala om när man skall köpa någon dyrare pryl i stil med en bil eller något.

– Man måste anlita en konsult som fixar forskandet åt en.

– Men var finns då vinsten med att hitta billigaste alternativ?

– Den finns inte. Men du har gjort ett fritt val.

– Så valfrihet betyder egentligen att det inte finns några valar i närheten?

Csilla grunnade på detta ett tag och sedan tittade hon upp, som om hon hade fått en idé:

– Men tänk om ALLA genomgående valde det billigaste och bästa alternativet. Vad skulle hända då?

– Tja, ett företag i varje bransch skulle gå jättebra och alla de andra skulle gå i konken, skulle jag tro.

– Ja visst, naturligtvis. Säljer man ingenting, eller har man inga kunder, så är det kört. Men detta skulle aldrig hända? Är inte det lite konstigt? Folk vill väl alltid komma billigt undan? Är det då inte konstigt att de vågar satsa som de gör? Risken är ju att bara ett företag per bransch överlever.

Jag tittade på Csilla och förstod vad hon var ute efter. Jag kliade mig i huvudet och insåg:

– De tar inga risker, det är väl så du menar? De presenterar sina erbjudanden så luddigt att det skulle vara en praktisk omöjlighet för folk att sätta sig in i alla paragrafer och om och men i avtalen.

– Just det. Valfrihetens princip i affärsvärlden bygger på att flertalet väljer fel alternativ. Annars spricker det.

Min biljett var till näst sista föreställningen. Denna uppsättning av Aida var Ungerns största internationella sommarjippo. Emellertid tycktes det hela vara ganska illa förberett. Tydligt hade man i Ungern inte särskilt mycket erfarenhet av att ställa till med ett mastodontoperajippo utomhus för en bred europeisk publik. Arenan låg långt utanför staden och ingen visste hur man tog sig dit. Emellertid fanns det ett tunnelbanetåg som gick nästan ända fram till stadion. Detta tåg var naturligtvis fullpackat av människor som skulle bevista den stora föreställningen. Tydligt skulle hela Budapest titta på Aida samma dag som jag, och tunnelbanetåget var kort och gick sällan.

När man väl kom fram slapp man inte trängseln för det. På sätt och vis var den bekväm, för det var ju bara att följa med strömmen, och man behövde nästan inte ens sätta fötterna i marken. Men himlen var hotfull, vinden var iskall, och det låg ofärd i luften.

Dessutom var förberedelserna ordentligt försenade. I en halvtimme fick mastodontpubliken sitta på sina bänkar och frysa medan himlen ständigt blev mulnare och mörkare. Det visade sig att den store berömde dirigenten råkat ut för en trafikolycka, och att det uppstått svårigheter med att hitta en ersättare. Men alla problem löstes. När den tjugotusenhövdade publiken suttit och huttrat och skakat och hostat och blivit förkylda under en halvtimme kom det äntligen fram en dirigent. Entusiasmen dånade fram, och alla de tjugotusen åskådarna applåderade sig genast varma igen.

Så kom det stora ögonblicket. Allt blev tyst. Dirigenten höjde taktpinnen. Alla de hundratals musikerna inväntade det magiska tecknet. Uppmärksamheten var total. Det var sanningens

ögonblick. Dirigenten hade ännu inte sänkt pinnen – när med ens det brakade löst ett störtregn.

Det var som om någon eller många genast vridit på alla kranar på en gång uppe i himmelen. Tjugotusen människor blev skoningslöst och hårt duschade, och få av dem hade tagit regnkappor och paraplyer med sig.

Det blev inte någon upptakt till musiken. Musikerna skyndade sig att bära ut sina värdefulla instrument under tak. Aida var saboterat från ovan. Det var näst sista föreställningen, och den allra sista, som skulle ges följande dag, var utsåld. Det förelåg en idealisk grogrund för kaos, och kaos bröt också mycket riktigt ut. Snart grälade alla med alla om den hutlösa behandlingen av dem och öste sitt knot mot ledningen, direktörerna, biljettförsäljarna, dirigenten och alla musikerna fastän allt bara var Guds fel.

Medan stämningen kokade under skyfallet, paraplyerna och regnkapporna gjordes det dock försök att rädda situationen. En talare i smoking kom fram i regnet och började apologisera i mikrofonen. Denna endast tjöt och dånade och skrek en stund innan det blev ordning på högtalaranläggningen. Så började äntligen hans röst höras. Han förklarade, att om publiken kom och ställde sig i kö följande dag skulle alla biljetter bytas ut mot nya till den sista föreställningen. Men de måste i så fall komma och ställa sig i kö under förmiddagen.

Detta tal mottogs med föga bifall. Ingen kände sig uppmuntrad. I stället för att känna tacksamhet kände sig publiken dubbelt kränkt, och den farliga stämningen tilltog. Den förskräckte talaren måste ha blivit medveten om en viss lynchningsrisk, ty han började osäkert dra sig baklänges mot de skyddande, badande kulisserna. I detsamma inträffade ett underverk.

Plötsligt upphörde regnet, som om alla kranar i himlen hastigt hade stängts av på samma gång. Och inte nog med det. Solen bröt fram. Situationen var räddad.

Raskt försvann den misslyckade talaren, och i stället trädde dirigenten fram full av nytt moraliskt mod och tillförsikt. Han

lyste och sken i kapp med solen. Utan att invänta nya nycker från ovan höjde han sin dirigentpinne, och musiken inleddes. Det var som en omvänd hand. Alla paraplyer och regnkappor bara försvann tillsammans med varje uns av lynchstämning och upploppshot medan Verdis underbara musik triumferade och trollband alla.

Platsen bredvid min var tom. Eftersom föreställningen var slutsåld måste någon inte ha kommit, vilket var ett märkvärdigt fenomen, då alla borde ha kommit till en sådan unik historisk tilldragelse. Medan jag funderade över detta och sjönk in i musiken förbryllades jag så småningom av att musiken blev svårare och svårare att sjunka in i. ”Håller jag på att somna? Håller jag på att bli döv?” frågade jag mig oroligt och slog mig på öronen, men musiken fortfor att avlägsna sig. Sedan märkte jag att något av mina egna symptom och reaktioner även kunde iakttas hos publiken omkring mig.

Något var uppenbarligen på tok och höll på att hända. Det var tragiskt och ohjälpligt. Tydligt höll hela högtalarsystemet med alla förstärkare och mikrofoner på att upphöra att fungera, medan föreställningens alla åthävor, lysande gester, fåktande fantomdirigent och frenetiskt gnidande stråkmusiker blev allt stummare och framstod som allt löjligare. Förgäves skakade livvakterna sina långa bastanta spjut, förgäves gallskek primadonnan, förgäves tutade bastuborna, ty man hörde inte ett ljud. Maken till komisk pinsamhet hade aldrig förekommit. Hela denna enorma arena med dess omätliga resurser, världsstjärnor och mastodontorkester var alltså fullständigt beroende av en sårbar högtalaranläggning, som när den kollapsade drog med sig hela arenan, hela symfoniorkestern, hela världsstjärneensemblen och hela baletten i det stora platta fallet. Absurditeten i det hela var i högsta grad tragikomisk.

Snart uteblev inte längre de logiska konsekvenserna. Upproret utbröt på nytt. Publiken hade förargats för andra gången, och en gång är mer än nog. Stormen bröt ut bland de högsta galleristerna

men spred sig obönhörligt neråt och framåt längs folkhavet. Snart var alla de tjugotusen potentiella bråkmakarna i ett farligt tillstånd igen. Endast de som satt allra längst fram och orkestern, sångarna och alla som höll på med föreställningen förblev fullständigt oberörda, ty de kunde ju inte höra att publiken inte längre kunde höra. Delegationer dök upp bland publiken som trädde fram och förargade orkestern och dirigenten med att störa föreställningen. Fler och fler stod upp och trädde fram. Snart blev det rena folkvandringen. Delegationerna möttes endast av gräl, som ständigt blev häftigare ju fler de blev och ju fler människor som involverades i grälen, tills äntligen den tragiska verklighetens sanning började gå upp för de frenetiskt arbetande föreställarna. En ljudtekniker med hörlurar och andra tillbehör som en robot kom ner till dirigenten och såg hjälplös ut medan han drog upp axlarna. Läget var hopplöst. Hela anläggningen hade kollapsat och kunde inte väckas till liv igen.

Det uppstod nya palavrar, och de massiva grälen avlöstes av ännu mera massiva diskussioner. Alla ville vara med och delta. Och till allas fasa trädde ånyo den redan en gång skrotade talaren i smoking fram på podiet. Han såg denna gång ännu mer bedrövlig ut, och hans uppgift var verkligen beklagansvärd, ty han måste igen tala till publiken och säga vad ingen önskade höra. Skillnaden var att han den här gången inte kunde höras, för mikrofonen fungerade inte. Men det gjorde inget, för alla visste vad han hade att säga. Det hade alla de tjugotusen offren för ödets nycker redan en gång fått erfaras. Jag beundrade mannens mod, ty han utsatte sig för en uppenbar lynchningsrisk. Men han sade vad han skulle säga, och alla i publiken struntade i honom. Folk började resa sig och gå hem. Ett nytt värre oväder förebådades genom spridda rop på ”pengarna tillbaka!” Detta var sannerligen olycksbådande, ty ropet tilltog i styrka efter hand då det upptogs av fler och fler. Vad skulle den stackars ansvarige talaren i smoking förmå mot en sådan lavin? Han syntes inte längre till.

Stämningen var sådan, att om publiken hade haft granater,

molotovcocktails och knölpåkar med sig i sina medhavda redikylor så hade de använt dem. Detta måste de ansvariga ha insett, ty de lyckades faktiskt rädda situationen. I stället för att utlova publiken biljetter till morgondagens föreställning (om de infann sig under förmiddagen och ställde sig i kö) utlyste de nu en extraföreställning på söndagen som alla skulle få biljett till. Därmed undveks en oöverskådlig kalabalik med åtminstone hela arenans demolering som oundvikligt resultat.

Pliktskyldigast ställde jag mig i kö och bytte till mig en ny biljett till söndagen. Det var bara för mig att invänta söndagen och hoppas på bättre lycka då.

Stämningen på söndagen var lika spännande som på torsdagen. Samma blytungna moln hängde i luften och bidade sin tid, som om de väntade på att få sätta i gång sina omfattande sabotage till den lämpligaste tidpunkten. Vad som helst kunde hända. Men allting var torrt, det hade ännu inte regnat på hela dagen, och hela den sammanbitna publikens, orkesterns och dirigentens vibrationer uttryckte den bestämda föresatsen, att det må bära eller brista, men föreställningen skulle genomföras!

Liksom på torsdagen var platsen bredvid min tom. Molnen blev mörkare. Publiken var samlad och packad. Det såg nästan ut som om platsen bredvid min var den enda lediga på hela arenan.

Sanningens ögonblick närmade sig. Dirigenten trädde fram på sin pult. Publiken applåderade stormande som för att uppmuntra honom i hans föresats att utmana alla vädrets makter. Han vände sig om. Publiken tystnade. Han höjde dirigentpinnen. Alla musikerna koncentrerade sig till tusen. Sanningens ögonblick kom. Dirigenten hade ännu inte hunnit sänka dirigentpinnen när vädret reagerade. Det började regna. Men musiken inleddes och ingenting kunde stoppa den. Uvertyren dränktes i ljudet av paraplyer som spändes upp överallt. Regnet var inte häftigt men tillräckligt för att

envar skulle bli våt. Dirigenten blev våt. Musikerna blev våta. De fortsatte spela. Det fick bära eller brista. Det var dömt att brista.

Sakta men säkert regnade föreställningen åt helvete. Första akten lyckades man faktiskt genomföra, men knappt hade andra halvlek kört i gång på allvar med präster och farao och allt så kom det ett ihållande skyfall som avgjorde saken. Musiken drunknade i regnsmattret, trumpeterna började gurgla, några hårt spända strängar bland stråkarna brast med pinsam jämmer, dirigentens frack satt fastklistrad på honom och skjortbröstit rullade upp, bastuborna måste tömmas, prästerskapets fina vita linnekläder blev till hängande tvätt och man såg igenom dem, och primadonnornas coiffurer blev grundligt förstörda. Hela föreställningen med alla dess medverkande reducerades till dränkta katter. Det var bara att erkänna slaget förlorat och gå hem. Det skulle aldrig mer ges någon extraföreställning.

Föreställningen fortsatte efter inställningen. Det blev ju oändliga köer till tunnelbanan. Först begrep vi inte vad som pågick, men så småningom gick det upp för oss, att vad som vållade en sådan upptornande vrede bland vrakpubliken var det sorgliga faktum att en energisk stins eller tunnelbanevakt som gick omkring och ilsket hänvisade till sitt armbandsur hade den obönhörligt dåliga nyheten att förkunna att det sista tåget hade gått. Det gick inte fler tåg den söndagen.

Bland de många tusen offren ur den skeppsbrutna publiken förekom grupper av krymplingar med kryckor eller i rullstol, oändliga skaror gamla utfattiga pensionärer, gummor i hucklen med krokiga käppar, prisgivna familjer med skrikande småbarn, döva och blinda som inte fattade något, och några mycket iögonfallande grupper av utländska turister, som väckte mest uppmärksamhet. Mest indignerade var en stor grupp finska turister, som flugit från Tammerfors enkom för att uppleva denna föreställning, och de öste ur sig sina perkelen och paskan mera ursinnigt och smattrande än något infernaliskt oväder. Även amerikanska turister förekom som med handväskor och paraplyer

försökte gå handgripligt till väga för att kräva pengarna tillbaka, men ingen brydde sig om dem, och de som eventuellt hade kunnat ge dem pengar tillbaka var försvunna från denna världen.

Landalasset

1. Natlig gata

Du gamla paradismiljö
av leriga gator och slitna fasader
med ruckel som lutar av hemtrevlighet
med atmosfären förtätad av den extrema idyllens charm
som gör dig mera ovärderlig än en slottspark
och mera tidlös och oförgänglig som miljö
just för att man priggade dig åt grävskoporna....

2. Ekorn och Slinken

Här levde originalen
som blev en levande del av miljön
sammanväxta med den och oskiljaktiga från den,
en unik individualism frambesvärjd av en unik atmosfär
vars intimitet lade grogrund för sannsagor
om sällsamma ödets föreningar och tragedier
då de skingrades av grävskoporna utan ett spår....

3. Frälsningsarmén

Halleluja, tjosan och hejsan svejsan!
Här svänger det minsann om frälsningen!
Soppköket kokar för uteliggarna,
och kapellet står öppet för de hemlösa
dygnet runt med non-stop service,
allt i Jesu namn, hurra för honom!
Bättre och mer effektiv socialvård har aldrig funnits....

4. Källgatan

Fasaden flagar, förslumningen tilltar
allt enligt ägarnas-rivningsbolagens planer
som bara vill bli av med idyllens unika miljö
för att få bygga höghus och betongkamrar, som lönar sig
för säker isolering och ensamhetsodling åt hyresgästerna.
Men den gamla miljön lever kvar i minnena
och framstår som paradiset mot moderniteternas helvete....

5. Källgatan (2)

Vad betyder väl charmen i gamla hus
när steriliserad modernitet lönar sig bättre?
Vad betyder väl trivsel, idyll och mänsklig miljö
som ger anledning till gemenskap, samvaro och hemkänsla
när betongisoleringen i bunkers är så mycket mera lönsam?
Vad betyder väl mänsklighet mot pengar?
Det var den omänskliga frestelsen som utplånade Landala....

6. Snöskottningen

Snön klär stan i poesi
av renaste vithet och lugn
medan barnen festar med källkar
och snöbollskrig utkämpas under skratt.
Ändå skottas den undan innan den töar
för trafikens skull
som bara kör över stadens poesi....

7. Graffiti

Någon fick en briljant idé:
måla över de fula brandväggarna!
Dessa började prydas med fresker,
och rivningshus nakna brandväggar blev till fester
av färg och glädje och roliga tillrop.
Graffiti är klotter och olagligt
men utgör understundom dock en fest för ögat....

8. Fyllot på backen

Vad spelar sängen för roll, bara man får sova?
Inte ens den eviga sömnen kan vara bättre.
Väck mig inte, ty jag sover den saliges sömn,
för vilken ingen ställning kan vara obekvä,äm,
vare sig i kylan eller på bar backe;
ty fyllan och villan har vaggat mig till ro,
och jag kan inte sova bättre.

Eva Lindgren Kungsladugård

Estas mujeres

¡Estas mujeres!
¿Qué seríamos sin ellas?
¿Qué?
¿El mundo?
¿La tierra?
 ¿El futuro?

La historia se compone
de ellas
que sin figurar
constituyen
el fondo de todo
Parturientas de todo
en este mundo creado
por Nuestro Padre Dios
y mandado por
los Hombres

Les rogamos
Dadoras de la vida
que nos salven
de la Inhumanidad
que siembran
los avances tecnológicos
los discursos económicos
las decisiones monopolísticas
aplaudidos y elogiados
de sobremanera

Dessa kvinnor

Dessa kvinnor!
Vad skulle vi vara utan dem?
Vad?
Världen?
Jorden?
 Framtiden?

Historien sätts samman av dem
och utan att de spelar
någon huvudroll
utgör de
bakgrunden till allt
Föderskor till allt
i denna värld
skapad av Gud Fader
och styrd av
Männen

Vi ber er
Livsgivare
att ni räddar oss
från den Omänsklighet
de överdrivet
applåderade och lovordade
teknologiska framgångarna
ekonomiska talen
och monopolistiska besluten
ger upphov till

Pues Ustedes
no pueden olvidar
el sacrificio de su madre
la desaparición de sus hermanos
la pérdida de su hijo
y la muerte de su marido

Sus lágrimas
su sufrimiento
y sus cuidados
son el último refugio
de la Humanidad

El viento habla

Soy el viento
Nazco de la nada
para morirme
en la hojarasca
o en su cabellera

A veces me engendra la furia
y me llaman huracán
Otras es el sermón divino
que me manda cual tormenta
a través de la esfera terrestre

A veces me perciben en su piel
sin que me vean
Otras dejo huellas tan impactantes
que se convierten en recuerdos imborrables

Ty Ni
förmår inte glömma
Er mors offer
Era bröders försvinnande
förlusten av Er son
eller Er mans död

Era tårar
Ert lidande
och omsorg
är Människlighetens
sista tillflyktsorter

Vinden talar

Jag är vinden
Jag föds ur inget
för att dö i lövverket
eller i era hår

Ibland avlas jag av vreden
och ni kallar mig då orkan
Andra gånger är det
en predikan från Gud
som sänder mig som en storm
över jordens sfär

Ibland förnimmer ni mig på er hud
utan att ni kan se mig
Andra gånger lämnar jag
sådana starka spår
att de förvandlas till
outplånliga minnen

Soy el viento
Algunos me dicen caprichoso
Otros me aprecian por el alivio
que les llevo

Aun así se olvidan con frecuencia
que mi esencia es una única
y los nombres que me dan
reflejan tan sólo
lo que opinan de mí
en un momento dado

Único

Es fácil escucharte
porque tú me enriqueces
Siendo mi prójimo
me aportas lo que necesito

Es fácil perdonarte
porque conozco mis propios errores
y reconozco que los pecados
no sólo son de los demás

Es fácil respetarte
pues entiendo que no somos iguales
que somos seres inexplicables
y con ningún patrón
te puedo comparar

Jag är vinden
Somliga tycker jag är nyckfull
Andra uppskattar mig för
den lättnad jag erbjuder

Och ändå glömmer ni allt som oftast
att mitt väsen är ett enda
och att namnen som ni ger mig
bara speglar det ni tycker om mig
just då

Unik

Det är lätt att lyssna på dig
då jag vet att du berikar mig
och är min nästa
som tillför mig det jag behöver

Det är lätt att förlåta dig
då jag känner mina egna fel
och erkänner att synderna
inte bara är andras

Det är lätt att respektera dig
då jag förstår att vi inte är lika
att vi är oförklarliga varelser
och att jag inte kan jämföra dig
med någon prototyp

Es fácil quererle
tras escuchar, perdonar y llegar a respetarte
pues eres único en el mundo
y no volveré a conocer
a otro como tú

El verano y el otoño

Ya amanecen los días pensativos
La vida de prisa estival
se convierte en
una meditación otoñal

La vida que buscó
sus metas
con tanta impaciencia
Que subió por
los rayos del sol
diariamente
Que corrió
tras la felicidad
y las olas del mar

es ahora la que marchita
en una protesta colorida
contra la llegada de la muerte

Det är lätt att älska dig
då jag har lyssnat, förlåtit och lärt mig
att respektera dig
ty du är unik i världen
och jag kommer aldrig att träffa
någon som du igen

Sommar och höst

Nu gryr de eftertänksamma dagarna
Det brådslande sommarlivet
byts ut mot
höstens meditation

Livet
som så otåligt
sökte sina mål
Som varje dag
klättrade uppför
solens strålar
och sprang
efter lyckan
och havets vågor

vissnar nu
i en färgstark protest
mot dödens ankomst

Dos son
las que se oponen
Dos son
las que se complementan
siempre que lleguen
en su debido tiempo
para la toma de posesión
de la escena global

Två är de
som motsätter sig
Två är de
som kompletterar varann
på jordens scen
på villkor att
de skiftar makten
på utsatt tid

Den nya tiden

Efterdyningarna
från Välfärdssamhället
svämmas över vårt land
och ekar gör än
de välmående
enmanshushållens
tysta ensamhet

Fienden
– alltid den andre –
har stört de regelrätta
institutionernas strukturer
och oegentligheterna
pyser ut överallt

Istället för
i utbredande välstånd
manifesteras

solidariteten
i massarbetslöhet
och IT-erans intrång
gör alla delaktiga i allt

Frihetens timma slår
och uttrycks i
Vilsenhet
Fri företagsamhet
Utförsäkringar
och Bostadslöshet

På gatan är alla fria
att göra vad de vill
och Frigångarna från
de överfyllda anstalterna
blir allt fler

En del av världens befolkning
spås redan vara inne
i den nya tiden
De andra
som inte lyckats
få tillträde
får inte vara med

Jakob Lindmark Uppsala

Julfrid

Äntligen ensam. Elisabeth Stengård lekte med det vita skummet i diskhon. De små, fasta bubblorna fastnade på händerna. Med sina långa slanka fingrar formade hon varsamt skummet till en boll som fick flyta omkring likt ett isberg bland glöggmuggarna. Taklamporna var släckta och det enda som lyste upp i mörkret var lysrören över diskhon och några stearinljus som stod kvar på bordet sedan måltiden. Det svagt gula, fladdrande skenet hade en lugnande verkan. Middagen hade trots allt förlöpt utan några allvarliga incidenter. Åtminstone om man hade tjock hud och förmåga att stänga av och inte ta illa vid sig av de bitska gliringar som farmor med jämna mellanrum öste ur sig. Julskinkan var för torr och Jansson rinnig. Kalvsylta, dopp i grytan och vörtbröd kommenterades likaså, eller snarare själva avsaknaden av dessa traditionella rätter och tillbehör på familjens julbord. Att dessutom merparten av det som serverades var färdiglagad köpmat gjorde knappast saken bättre. Ett torftigare julbord verkade farmor aldrig tidigare ha upplevt att döma av hennes verbala tjuvnyp och sura uppsyn. Farmor var egentligen Elisabeths svärmor och mor till Elisabeths make Göran. Men för enkelhets skull kallades hon bara för farmor av alla i familjen, barn som vuxna.

Middagen var i alla fall överstökad och ytterligare ett moment på den mödosamma vägen genom julafton var avklarat. Nu återstod bara resten av kvällen, tänkte Elisabeth, där hon stod i köket och njöt av ensamheten samtidigt som hon fångade upp en halv köttbulle som simmade runt i diskvattnet. Övriga familjen satt,

eller snarare låg, framför teven. Farmor var parkerad i hallen upptagen i telefon med sin dotter och där skulle hon förhoppningsvis bli sittande länge. Elisabeth behövde lite avskildhet. Att få vara ensam i köket och diska, utan make, barn och framför allt utan farmor var allt hon önskade av kvällen. Det kändes som om det var den första lugna stunden på flera veckor. December hade gått i ett. Dagarna flöt samman. På jobbet var det stressigt inför årsslutet, rörigare än vanligt, med många sjuka och allt som skulle avslutas före juledigheten. Göran hade dessutom varit bortrest under nästan hela månaden och lämnat julbestyr och julklappsinköp åt henne. Hon låtsades vara arg fast egentligen hade hon inte saknat honom det minsta.

För att spåda på julstressen hade farmor valt att komma och bo hos dem hela veckan före jul, sex dagar tidigare än planerat. För att hjälpa till, hade hon sagt, men hennes schema hade varit fullbokat från första stund så någon avlastning var inte att tänka på. Varken Elisabeth eller Göran kunde säga nej till visiten eftersom Sten, Görans pappa, hade avlidit fyra månader tidigare och de trots allt kände en viss empati för den nyblivna änkan. Stens hjärta hade varit klen men desto varmare. Elisabeth hade alltid tyckt om honom och ibland fick hon känslan av att hon var den enda som sörjde honom på riktigt. Varför är det alltid de goda som går bort först? ”Hallå Gud, det har skett ett litet misstag! Du råkade ta fel person, det var farmor Linnéa du skulle hämta.” Elisabeth log åt sig själv.

”Jag pratade precis med Ingrid och hela familjen hälsade. Hon berättade att de hade fem sorters sill på julbordet – hemlagad förstås.” Det var farmor som kom med en julhälsning från sin dotter. Ingrid gick fullständigt upp i rollen som hemmafru och födde barn på löpande band. Nu hade de fyra och den femte var på väg. Hon skulle säkert fortsätta producera barn tills hon var femtio. Själv hade Elisabeth bara lyckats leverera två barn till

eftervärlden. Dessutom arbetade hon heltid, vilket i farmors ögon var direkt onaturligt.

”Ja, hon har väl tid, hon är ju hemma”, försökte Elisabeth försvara sig, men talade för döva öron eftersom farmor redan var på väg ut ur köket för att vidareförmedla Ingrids hälsning till övriga familjen som var absorberad av teven. På vägen ut drog hon fingret längs med fönsterbrädan och inspekterade dammet med rynkad panna. ”Käring”, sa Elisabeth tyst för sig själv och blev med ens övertygad om att verkställa sin plan. Hon drog proppen ur diskhon. Med en för dagen ny, röd wettexduk torkade hon torrt på diskbänken. Frenetiskt gned hon lite extra på några bruna fläckar som inte ville ge med sig.

Hon öppnade det smala kryddskåpet och tog fram en brun liten medicinburk. Företagsläkaren, doktor Lindström, hade skrivit ut dem åt henne. Det var allmänt känt på jobbet att gick man till honom och grät en skvätt så fick man tre månaders sjukskrivning och några tabletter att sova på, grät man två skvättar fick man med sig hela burken. Det hade inte varit så svårt att framkalla tårar. Elisabeth behövde bara tänka på svärfar Sten så grät hon floder. Fyra små blanka, vita piller låg i hennes hand. Hon tittade tomt ut genom fönstret medan hon funderade ut en lämplig dos. Ute var det gnistrande kallt och juligt vackert. Tack och lov för en vit jul. Fyra är för lite, beslutade hon och hällde ut ytterligare några piller i handen. På kryddhyllan stod en miniatyrmortel i mässing inköpt på en charterresa till Marocko. Elisabeth lade ner de små pillren i morteln och malde dem till ett vitt pulver. Det var hennes julklapp till sig själv, en lugn och pudervit jul.

”Får vi något godis?” ropade Göran från vardagsrummet. Han fick skrika för att överrösta skrålet från filmen. Elisabeth ställde tillbaka morteln med pulvret.

”Jag kommer strax, ska bara avsluta i köket.” Det kröp under skinnet på henne. Vart man än vände sig stod det någon och

frågade än det ena än det andra. Vad får vi till kvällsmat? När kommer tomten? Får jag ta godis? Frågor och svar, frågor och krav.

Pappa Göran hade sprungit runt hela dagen iklädd en för liten tomteklänning med blinkande stjärnor. Den var julaftonen till ära inköpt på Rusta för 20 kronor. Tillverkad i Kina av en underbetald kines för att med sina ljusdioder lysa upp och sprida glädje i det svenska folkhemmet. Med ett ansträngt leende hade Göran krupit runt under granen inför varje julklappsrunder, i ett desperat försök att finna ett paket till var och en. Det var naturligtvis ett omöjligt uppdrag eftersom barnen fick tio gånger fler julklappar än de vuxna. Till slut gav han upp och barnen fick själva hämta sina julklappar.

”Ingen lyssnar ändå på mina rim”, sa han besviken.

Och den där idioten är jag gift med, tänkte Elisabeth, och tittade i riktning mot vardagsrummet. I bästa fall skulle deras äktenskap, åtminstone rent teoretiskt, binda dem samman i ytterligare minst femtio år. Just nu kändes det som en ren utopi. Energin i förhållandet hade dött och all spänning och romantik var borta. Allt var vardag, allt gick på ren rutin och de hade slutat tala med varandra om annat än vardagliga saker. Göran hade lagt på sig sedan barnen kom och den tidigare vältränade kroppen hade snabbt förfallit och blivit allt oformligare. Han hade blivit en energilös soffpotatis utan ambitioner, utanför arbetet. Elisabeth funderade ett ögonblick men mindes inte längre vad det var hos sin make hon en gång i tiden hade förälskat sig i. Minussidorna balanserades inte ens upp av ett fett bankkonto. Elisabeth ville inte känna sig så här. Hon ville vara glad och stolt över sin familj, men varför skulle hennes funderingar vara annorlunda den här kvällen?

”Mamma, Lillen har bajsat”, Lisa kom in i köket bärande eller snarare släpande på sin lillebror, som i sin tur släpade på en stor nalle.

”Säg till pappa istället. Jag håller på att röja upp i köket och ska precis ordna fika.”

”Han ser på TV och sa att jag skulle säga till dig”, svarade Lisa.

Blodet kokade. Elisabeth höll på att explodera men behöll behärskningen och det yttre lugnet. Hon lyfte i stället resolut upp Lillen och utan ett ord gick hon mot badrummet uppfylld av den förbjudna tanken att verkställa planen.

Efter några minuter kom lillebror tultande tillbaka till sin plats på vardagsrumsgolvet med en ren och torr blöja, helt förnöjd med sin mammas jobb. Elisabeth blev kvar i köket och gjorde ett nytt försök med att ordna fram fika. Hon tog en träbricka ur en avlutad skänk och plockade fram koppar och assietter ur hörnskåpet. Hon mätte upp kaffet, räknade tyst för sig själv och slog på bryggaren. I frysen hittade hon några lussebullar (de var faktiskt hembakade) som hon snabbt tinade i mikron. I kylen låg julgodiset fördelat i olikfärgade Big Pack-lådor. Även julgodiset var hemgjort, konstaterade hon nöjt när hon fyllde ett fat med kola, knäck, mintkyssar och barnens marsipanfigurer. Elisabeth fördelade pulvret från morteln i två av kaffekopparna och slog på det varma kaffet. Hon delade ytterligare en tablett och la vardera halva i två små glas med tomtmotiv. Försiktigt mosade Elisabeth halvorna med en sked mot kanten. Det vita pulvret flöt upp när julmusten fylldes på men löste sig snabbt när hon rörde om. Hon var beslutsam och arbetade snabbt och effektivt. Det här var kvällens bästa och troligen sista chans. Elisabeth tände ett ljus och bar in brickan till den väntande familjen.

”Hej hopp, här kommer jag med godis och fika.”

Tio minuter senare sov alla i familjen utom Elisabeth. Hon torkade några svett droppar ur pannan. Musklerna hade varit på helspänn under de långsamma minuterna och nu kunde hon äntligen andas ut. Lugn i sinnet tittade hon på sin sovande familj, blicken gick från barnen till maken och vidare till farmor. Barnen låg på golvet och

de två vuxna satt och sov med öppen mun i varsitt hörn av soffan. Lisa höll fortfarande en lussebulle i sin bleka hand. Lillen kramade sin nya julklappsna. Både farmor och Göran snarkade redan högljutt. Sådan mor sådan son, tänkte Elisabeth. Plötsligt insåg hon vidden av vad hon gjort och fick ett anfall av dåligt samvete som sög tag i maggropen. Inte så mycket för de två vuxna utan mer för barnen, julafton var ju trots allt barnens högtid.

”Imorgon ska jag läsa sagor för er. Imorgon ska vi leka med era leksaker och jag ska lyssna på era små historier. Imorgon och resten av hela julhelgen ska jag vara en god mor, men inte i kväll. I kväll vill jag bara vara ensam”, viskade Elisabeth till sina sovande barn.

Hon letade rätt på några gamla filtar i klädkammaren och täckte över Göran och farmor. Försiktigt bar hon barnen upp till deras rum på övervåningen. Varsamt klädde hon av dem, plagg för plagg, och bäddade ner de halvnakna barnen i sina små sängar innan hon pussade dem god natt. Hon borrhade in näsan i Lillens svettiga hår bara för att få känna hans doft.

”God natt mina små änglar och god jul”, sa hon och stängde dörren. Elisabeth gick ner för trappan och fram till stereon i vardagsrummet.

Åt helvete med Lucia, tomtegubbar, glögg och hyacinter. Hon stängde av julmusiken som Göran hade insisterat på att de skulle lyssna på under kaffet och valde en stund bland sina egna skivor. Efter lite letande plockade hon fram Per Gessles senaste. Den kändes somrig och glad. Göran brukade nedlåtande kalla det för hissmusik. Men vill han inte åka hiss med mig så får han väl sova i stället, tänkte Elisabeth torrt och tittade med kärlekslösa ögon på sin sovande äkta hälft.

På bänken i köket brann ett rött värmeljus och spred ett behagligt sken. Bredvid stod den lilla mässingsmorteln och glänste som guld. Tittade man noga kunde man se spår av något vitt på botten av morteln. Elisabeth ställde undan morteln och slog upp ett glas

rödvin. Hon satte sig i kökssoffan med en efterlängtd bok och vinglasat inom räckhåll. Det var hennes favoritplats. De obekväma skorna åkte av, hon drog upp benen under sig och la en pläd över knäet. Äntligen hade julfriden infunnit sig hemma hos familjen Stengård.

Andra pris i novelltävlingen 2005

”Konsekvent genomförd novell med härlig upplösning”

Inga Linfjärd Getebergsång

Farmors sång

Vers 1 Visst skulle jag kunna sjunga
jag har ju stämman och fladdrande tunga

Mitt hjärta sjunger ut
vemodens melodi
kvar stannar känslans harmoni

Vill du inte höra
så stäng ditt öra
till min störande symfoni

Ta emot mina ädla toner
som oslipade diamanter

Lovande stjärnor kan döljas
hos 60+ tanter
Visst skulle jag kunna sjunga
jag har ju stämman och fladdrande tunga

Vers 2 Nog kan jag sjunga
 så du i min takt kan gunga

 och dina öron fladdrar
 efter min symfoni

 Visst får jag pli
 – på min melodi

Vers 3 Fåglarna drillande kompar
 till min takt

 På marken dansar myrorna
 och mina åhörare
 sitter givakt

 Så visst kan jag sjunga
 i stämmans alt

Tommy Martinsson Kungsladugård

Hon i Polen

Inget att orda om
sa hon och vände sig
mot den grå zinkbaljan
och tog sig an den våta blandningen
av potatis och potatisskal
En kråka kan uttrycka det lika bra

Men Wislawa, Wislawa, sa jag
och bemödade mig om det rätta polska uttalet
jag tycker att dina dikter är så talande

Kra, kra, kra

*

Szyborska har ingen symaskin
hon skalar inte potatis
hon lever på pulvermos och vin
Szyborska håller sig aldrig
till sanningen

Från Akademin

Poetfilosofen:
Ingen liknelse är möjlig
Inget kan vara som något annat
eftersom

A. *allting är unikt
varje sak är åtskild
från varje annan sak*

och

B. *allt är en enhet
allt är identiskt
med allt annat*

Poetpraktikanten:
Det var som fan!

Skrivregler

Man får inte börja med och
Och man får inte använda det opersonliga man
Jag får inte börja med jag
Kort sagt: Du skall icke börja

*

Skriv kort
Uttryck dig tydligt
Var inte övertydlig
Överlämna mycket till läsaren
Var gärna mångtydig och gåtfull men inte dunkel
Mångordighet är tröttande
liksom korthugget, sönderhackat språk
Undvik att vara lagom
Skriv ej med negationer
Var inte hurtfriskt positiv

*

Sluta i tid
Stäm i bäcken
Det förväntas av dig
att du skall sluta
med en överraskning
Det förväntas
att du skall sluta
~~Stryk sista raden~~

Recension

Du naive poet
du tror att det existerar
något sådant som ett upplevande jag
ditt upplevande jag
Och *du* skriver som om det fanns
Som om du fanns enhetligt

Med lätt hand blir du hånad
grundligt blir du raljerad med

Av vem?
inte av någon
utan av ett upplevelsekonglomerat
som med en grov förenkling
benämnes
Jonas Thente

Den sanne poeten

Den sanne poeten
behöver både hålfotsinlägg
och vingar
för att inte falla

Jag har sett världen

Jag har varit ute och sett
världen
jag har sett solen gå ner
över Rangsarve
jag har sett den saknade kyrktuppen
och blodet i den plattade, svarta pälsen
på grusvägen

Man är distanserad och skeptisk
till språket
det är ett slutet nät
som inte fångar något annat

Men jag har varit ute och sett världen
sett tornsvalor svepa över kvällshimlen
sett den gamla kvinnan ligga på knä
i rosenrabatten
Jag har sett världen vila
i språkets famn

Bo Olsson Majorna

Tre tsunamidikter

Klaga högt, mitt sjuka hjärta
över all din sjuka smärta
som förödande i vågors glöd
brister ut i klagan över sorg och död.
Rena flöden öser öden ner i döden
som gör rent hus genom vågors brus
som ej lämnar kvar ett enda hus.
Där levde de i sus och dus i paradiset ljus
när havet drog sig lugnt tillbaka
för att därpå förorsaka
syndaflodsförintelse i havets då och dom.
Men tyst! Där viskade en röst i lönndom
hemligen om farliga experiment
från ön Diego Garcia långt bortom haven.
Tyst! Om manipulativa element
kan laborera seismologiskt efter eget skön
så gagnas ingen mer av någon bön.
Då är det bäst att tiga mera intensivt än graven
med en tystnad mer öronbedövande än haven.

Paralysanalys

Som kvinnan i Nagasaki
uttryckslös och stel som en sten
inför det ofattbara helvetet
av bara rykande ruiner
av vad som en gång var hennes stad
står som en skugga av en zombie
och kan inte ens känna chocken.
Den är för ofattbar.
Den går inte att analysera.
Den går inte att acceptera.
Den går inte att känna,
utan man bara står där
som en uttryckslös staty
lika nollställd själv
som den totala förintelsens ruiner
av en hel värld av liv och känslor,
värme, mänsklighet och minnen
som plötsligt är lika bortblåsta
som om de aldrig någonsin funnits.
Man måste bli ruinerad själv
känslomässigt och psykologiskt
och inte ha någonting annat kvar
än den paralyserade urblåsta fasaden
med dess absolut nollställda tomhet.

Vad skiljer mänskorna från djuren?

Alla män är djur, påstår kvinnorna.
Ett uttalande omöjligt att jäva.
Men, ursäkta mig, är det inte möjligen så
att även alla kvinnor kan vara djur?
Är det inte möjligen så,
att även de dagligen måste pissa och skita
som alla djur?
Vad skiljer oss från djuren?
Det vet vi inte, om det är något alls,
ty föga vet vi om djurens tänkesätt,
vi har aldrig blivit kloka på deras grammatik,
vi vet att valar kan sjunga
och att fladdermöss hör bättre än vi,
vi vet inte hur djuren filosoferar,
men vi vet att de omedelbart reagerade
och stack till skogs upp i bergen
inför Tsunamikatastrofen
medan alla dumma människor bara såg på,
inklusive kvinnorna.
Om alla män är djur så är alla kvinnor det också,
men, ursäkta mig, jag tror nog och tycker nog
att djuren är ett bättre släkte än vi människor.

Therese Palmer

Åsa

Flytten

Ragnar pressade ut ärtsoppan och slängde plasthöljet i slaskhinken. Hans mamma brukade lägga gula ärtor i blöt och koka i järngrytan. Han kunde riktigt se henne framför sig när hon stod vid spisen och skummade av med träsleven. Ärtorna hade puttrat under lock i timmar. Nu pep mikron till efter två minuter. Han slog sig ned vid köksbordet med soppan. Ringlade ut en sträng senap, blåste och sörplade i sig från skeden. Tänk att hyresvärden föreslagit honom ett byte till en tvåa längre ned på gatan. Precis som om han skulle behöva flytta, när det var grannen som störde. Lämna lägenheten där han vuxit upp. Aldrig. Minnet av mamman satt i väggarna. ”Vad du än gör, Ragnar, så behåll lägenheten,” hade hon alltid sagt. Han såg på porträttet av henne som hängde vid spisen. Log hon inte lite mer än vanligt idag?

– Mamma, vi vann, sa han stolt med darr på stämman. Skitstöveln flyttar imorgon.

Vilken befrielse skulle det inte bli att slippa grannen och hans dreglande hund. Schäfrar var inte att leka med. Polisen sa att de inte kunde göra något, så länge inte hunden attackerade någon. Nafsandet i hälarerna räknades inte. Skulle inte förvåna om socialen betalade för hundkräket. Hans skattepengar. Stal morgontidningen gjorde han också, grannen. Fast han förnekade det. Under snart ett års tid hade han härjat i huset. Vrålat på nätterna, spelat musik på högsta volym och skräpat ned i trappuppgången. Hänsyn var ett totalt okänt begrepp för den mannen. Om det nu bara kunde flytta in en normal, trevlig människa. Kanske någon han kunde lära känna lite närmare. Mamman hade lämnat ett stort tomrum efter sig. Hennes rum stod fortfarande orört. Medicinburkarna på

sängbordet och tofflorna nedanför sängen. Ibland tog han fram något av hennes klädesplagg ur garderoben, satte sig på sängen och sniffade.

Golvuret slog elva slag ute i finrummet. Han fick ta och lägga sig. När han kom hem ifrån arbetet i morgon skulle grannen vara borta för gott. Konstigt nog hade det inte hörts ett ljud från honom. Borde han inte packa? Det var fortfarande tyst när han kröp ned i sängen. Han tog en klunk vatten. Bara en. Annars blev det spring på toaletten som hans mamma brukade säga.

Ragnar värmdde gröten i mikron, natten hade varit märkligt tyst. Han satte fram två kaffekoppar, det kändes mindre ensamt. Han kunde ännu höra hennes hasande steg fram till spisen och dunsen när hon satte ned grötkastrullen på köksbordet. ”Ät nu rejält med gröt, Ragnar, så du står dig.” Han klickade ut röda öar av sylt och hällde på mjölk. Det hade inte legat någon tidning på hallmattan. Någonstans i huset ringde en väckarklocka samtidigt som gatlyktorna släcktes. Han reste sig från bordet och gick ännu en runda ut i hallen. Ingen tidning.

– Ole, dole doff, rabblade han och pekade på slipsarna som låg uppradade på sängen. Det hade varit lättare när mamman levde. Då hade alltid kläderna legat framme när han kommit ut från badrummet. Det blev slipsen med smala gråbruna ränder. Dagen hade inte börjat bra, ingen morgontidning och den fulaste slipsen.

Sigge hade inte druckit en droppe. Han låg på soffan och stirrade upp i taket. Det var på nätterna som minnen dök upp likt otäcka filmsekvenser. Lilian räckte över byltet. Men när han skulle ta emot tappade han fotfästet och föll. Den dova dunsen när byltet slog i marken. Skriket. Han famlade efter lampkontakten. I det milda skenet bleknade hon bort. Han satte sig upp och knäppte med fingret efter Boston. Men kom på att han lämnat hunden hos Hasse. Skäggstubben rev när han strök med handflatorna över kinderna. Om några timmar skulle flyttbilen köra in på gården. Möblerna skulle magasineras. Själv fick han sova på härbärge. Han

hade sabbat sin chans. Förlorat lägenheten. Förlorat allt. Grannen och de andra i huset hade klagat hos hyresvärderna. Krävt att Boston skulle kopplas. Ingen hund kunde vara mer uppfostrad. Klart att ruser man upp för trapporna, så vill det mycket till för att en hund inte skall springa efter och nafs lite. Och nu hade dom lyckats i sitt uppsåt, fått honom vräkt.

Han stapplade fram till byrån. Drog ut översta lådan. I det vita kuvertet låg fotografier. När han såg på kortet med Lilian i röd klänning krympte bröstkorgen ihop. Han höll kortet över cigarettändarens blålila låga och lät elden smyga uppför hennes ben. Föräldrarnas bröllopsfoto, kortet på Boston i Slottsskogen, bilden av honom själv som liten pojke, gaslågan slukade allt. Grannen spolade på toaletten.

När alla fotografier förvandlats till sotflagor drog han på tofflorna och gick för att tömma askkoppen. Men hejdade sig när han hörde röster ute i trappuppgången. De pratade om honom.

– Så han flyttar idag, den där. Inte en dag för sent.

– Han borde aldrig ha fått flytta in. Sådana där kan inte vara bland vanligt folk. Föresten fick du någon tidning?

– Ja, budet var här vid sex som vanligt.

– Jaha, då stoppade killen fel igen. Om det nu står Johansson på bägge dörrarna så får man väl för sjutton hålla reda på vem som skall ha tidningen.

– Man tycker ju det.

– Och det är meningslöst att försöka få tillbaka tidningen av den där. Han öppnar inte ens dörren när man ringer på. Men nu blir vi tack och lov av med honom för gott.

När de försvunnit nedför trappan sparkade Sigge undan tidningen på hallmattan och öppnade dörren. Han kunde väl inte hjälpa att budet stoppade tidningen i fel brevkast. Med armbågen öppnade han luckan till sopnedkastet och skakade ur askkoppen. De svarta flagorna dalade nedåt men plötsligt vände de och virvlade tillbaka. Yrde runt som snö över hela våningsplanet. ”Fan också,” muttrade Sigge och drämde igen luckan. Då fick han syn

på nyckeln. Grannen hade glömt nyckeln i dörren. Han rusade ned för trapporna och ut på gården, såg bussen sakta in vid hållplatsen. Grannen stod beredd att stiga på.

– Hallå, ropade han och viftade med dörrnyckeln. Vänta!

Men granngubben vände inte ens på huvudet utan låtsades bara som om han inte hört.

– Skyll dig själv då, gubbjävel, skrek han efter bussen.

Sigge stack in nyckeln och vred om. En flyttsup kunde han gott få bjuda på, granngubben. I ett köksskåp hittade han några buteljer. Flaskorna radades upp på soffbordet i vardagsrummet och han öppnade den första. Tog några rejäla klunkar och lät blicken glida runt i rummet. Ovanför teven hängde en oljemålning. Samma tant som på fotografiet i köket. Hon blängde på honom.

– Vad glör du på, käring!

Han gick fram, ryckte loss tavlan och drämde den i golvet. Ramen sprack.

– Å du din klockjävel, skall ta och hålla käft!

Golvuret fick en spark och föll så illa att glaset sprack. Ett sådant här hem hade han minsann också haft. Med soffgrupp, kristallkrona och vitrinskåp. Han rafsade åt sig fjärrkontrollen och stapplade tillbaks till soffan och flaskorna. Vinet fick honom att slappna av. Men då kom Lilian. Plötsligt satt hon bredvid honom i soffan. Med sitt bylte. Han fåktade med armarna. Vred upp ljudet på teven för att skrämma bort henne. Men snart satt hon där igen. Han måste få bort henne. Medicinburken hade stått på sängbordet. Han skakade fram en näve tabletter och svalde ned med vin. Hade han tur var det sömntabletter.

Flyttkarlarna blev ståendes på tredje våningen. Läste namnen på brevkasten.

– Vilken lägenhet är det då?

– Ingen aning, det står bara Johansson på lappen. Vi får ringa på hos bägge.

– Vad är det för skit? Fullt av aska överallt.

Adrianna Pavlica Guldheden

– Säkert någon unge som satt eld i sopnedkastet.
– Du, det verkar inte vara någon hemma.
– Socialen sa att han skulle vara här och öppna. Jag får slå dom en signal och höra vad vi gör nu.
– Vänta, dörren är öppen.
Flyttkarlarna klev in i hallen och stegade vidare ut i vardagsrummet.
– Du, han ligger i soffan. Fan, vad han ser ut. Ska jag ruska liv i honom?
– Nej för tusan, låt honom vara. Vi kan inte ha den runt oss när vi bär. Inte är det packat heller. Blir en saftig räkning det här.
– Fina pryglar. Kolla in teven. En sådan skulle en annan aldrig ha råd med.
– Dom får väl allt dom pekar på. Socialfallen lever ta mig fan som kungar i det här landet. Gå försiktigt, det ligger glas över golvet.
– Vi får hämta upp mer flyttlådor. Kunde dom väl sagt att det var fullt möblerat.
Det tog flyttkarlarna nästan hela förmiddagen att packa och lasta på bilen.
– Hallå, är du vaken? Vi måste ta soffan nu.
– Låt mig vara för helvete, sluddrade Sigge när de båda männen lyfte ned honom på golvet. Han kröp ihop på parkettgolvet och fortsatte sova.

På bussen satt Ragnar med en tårtkartong. Att flyttlasset gått skulle firas.

första pris i novelltävlingen 2005.

”En frisk och välkomponerad berättelse utan pekpinna. Med ett väl anpassat språk och en konsekvent inre logik utvecklas den nästan obönhörligt mot det överraskande slutet.”

diesel.

och jag minns den svaga doften av diesel

dina ord som skar genom dimman
gatlyktans ljus som reflekterades i din blick

ge mig bara ett andetag till

en rusande motor
på väg bort

noll noll fyrtyotvå

noll noll fyrtyotvå

och jag hänger kvar
i din uppsprättade tröjas
yttersta nyans

håller ihop
på nåder

och

fortfarande

noll noll fyrtiotvå

vill gjuta handavtryck
mellan dina skulderblad
men kommer

för nära

skärva 713

ståltrådsstängsel
kring dina armar

och jag
rör vid nuet
med mitt låtsasskratt
följer dig dit jag vågar
men aldrig
riktigt

vill bli invirad
i din glömska
få en egen plats
där ingen ser mitt
klichéfrosseri

känner hur verkligheten
desorienteras
av alla dina
tystnader

Marie Persson Malmö

Brusten mödom

Här klättrar blågrå skynken ner och fuktar
det landskap som är döende och slött.
Det mörknar tidigt och jag vandrar trött
omkring och väntar ibland löv som luktar.

Fast du är någon som jag redan mött
är vårt möte någonting jag fruktar:
– jag vet att mina händer där du buktar
blir viljelösa skålar för ditt kött.

Men mitt i tröstlösheten blir vårt möte,
– en dubbelnakenhet, ett bröst mot bröstet
till delad sömn och ömsint tidsfördriv

där springer något litet i mitt sköte
som trotsar kylan och förtränger hösten
och börjar på nåt nytt, ett nyfött liv.

Du sover

Det är ett nät av veck kring dina ögon
med färg som mulen förmiddag om hösten
när solen kämpar för att komma genom.

Och hårstråna är vita, målar skuggor.
Jag fyller i med läpparna och tungan
och vilar sedan pannan i din bröstorg.

Jag kräver inte någonting av dagen,
men vill få lämna några vita flingor
där skallen höjs och sänks av dina lungor.

Analys

Det är för torrt i krukorna på fönsterblecket, och för många gula blad, för lite gröna. Det är för blött i världen utanför, för mörka gator och för många pölar. Det är för många bilar längs med trottoarerna, för många hus på gatorna, för många våningar, för lite utsikt och för platt. Det är för mycket plåt och glas och tegel och för lite utav allt det andra, som gröna blad och fjärilar, och älgar någonstans i utkanten av synfältet och veteåkrar, sjökanter med vass och sand, och berg i bakgrunden och himmel som man ser.

Det är för lite jippi och för mycket måste, för stel i ryggen och för kort period i sängen. Det är för mycket plikt, för lite kyssar, för mycket pengar överallt, för mycket saker, plånboken är full av plastkort. Det finns för många sorters pasta i affären men generellt för lite strykningar med mjuka händer över huden.

Det finns för många ledsna och för få bekanta.

Det finns för många januari och för få augusti.

Det finns för många apparater och för få tulpaner.

tredje pris i poesitävlingen 2005

"Tre dikter som efter flera genomläsningar öppnar nya vidder genom att belysa djupet i vardagsnära skeenden och skilja ut det mänskligt kännande från det obetydliga."

Karin Pfaff Hisings Backa

Åter fri

Jag har lämnat arenan
där människor
avrättas i allas åsyn
genom ord och handling
utan att en hand faller till ett enda slag
och utan att en droppe blod spills.

Om min väg i friheten
– trodde jag –
att det skulle bli en övermodig marsch
med höga, vilda hopp.

Så blev det inte!
Jag smyger på min stig
försiktigt och misstänksamt.

Jag tittar med stora ögon
och lyssnar med vakna sinnen.
Alltid beredd
på ett bakhåll.

Spänd väntar jag
på signal från annalkande fara,
rycker ihop vid minsta knäpp
och är mentalt beväpnad upp till tänderna.

Samtidigt lägger jag stor möda på
att dölja smygandet i mina steg
spänningen i mina sinnen
och darrandet i min kropp.

Min lemlästade själ
och mitt sargade minne
lär sig
att vistas bland människorna.

Så skildes våra vägar

Jag har sett
människor fösas längs en väg
som slutade i en kvarn.
I den maldes de ner:
– levande.

Jag har själv varit bland de fösta.
I början anade jag inte vad som försiggick.
Med tiden förstod jag
– likväl som andra runt omkring mig –
att vår belägenhet var farlig.
Under lång tid trodde jag inte att det fanns någon utväg.

På vägen såg jag människor dö – stegvis.

Först slocknade gnistan
sedan dog ögonen,
sedan själen,
och till sist så dog ... även kroppen.

Skrämd blev jag
när jag såg
att människor kunde vara döda
utan att sluta andas.

De gick vidare som vålnader.
Då förstod jag att jag var tvungen att ta vilken risk som helst
för att slippa detta öde!

Jag kämpade mot strömmen med all kraft.
De flesta andra ignorerade vad jag höll på med.
De som såg kunde inte tro på
att jag verkligen vågade satsa på min flykt.

Och trots mina försök att förklara vill de inte förstå.
Så –
skildes våra vägar.

Beatriz Quevedo de Hansen Hammarkullen

alldenstund

när solen går ner och natten tar vid
sänker sig tunga ögonlock
essensen bedövar sinnet
öppnar förseglade portar
med tystnadens sigill

då sorgen och rädslan ropar ut
från havets djup
då ensamheten skälver
som barndomens skalv
då skuldkänslor besudlar röda
oskulda själar
då denna världens furstes anklagelser
när till Guds öra

när solen går ner och natten tar vid
då skänks syndaförlåtelsens frid

Bara hud

Som ett gracilt skelett
klämtar bambuvindspelet
denna stormiga natt
Aiolos ryter och slår till
in i min ensamme broders bara hud

Utan hus
Utan bröd
Utan ljus
Jag räds i detta mörker
när allt blåser omkull
Hus
Träd
Ljus
Bröd
Hopp

Kärleksgåvor ges bort
av nöd och nåd
av vårt överflöd

Drick ur min bägare

Töm den!
Berusa dig!

Gatorna skriker, kvider, ensamhetens mödor
Kylan som förtär i skinntorra artärer
hungern som slår i tandlösa munnar
dödande blickar
som säger vad gör du här?
Du missade tåget!
Du missade taget!
Se på mig
Vad elegant jag är!

Mitt bröd är den andres bröd
Mitt syre är andras syre
Min jord är allas jord

Min Gud är allas Gud
Vi är alla bröder och systrar
och dödar varandra?
Min nästa?

Drick ur min bägare!
Töm den!
Berusa dig!

Pappersblommor

Blekta pappersblommor
fallna drakar
från avlägsna tider
de hörs i natten
när vinden är tyst

Pappersblommor
vissnar inte
pryder igenvuxna gravar
som glömts bort

Regn

Blyklädd himmel
döljer baldakinen
Knivar skär remsor i
den svarta manteln
Välsignat vatten väter skapelsen
ger lyster åt grönskan
tvättar bort skuldkänslor
Lämnar kvar en lavendeldoft

Som en osalig ande, som en drömmare

som en osalig ande går jag genom huset
söker efter gamla röster, kärleksfulla ord
dofter från solmogna persikor och aprikoser
boken som du gav mig
förseglade med ditt eviga löfte
Som en drömmare springer jag ut
vallmofälten står i blom
finner vinden som kommer från Atlanten
den bär med sig
det sista sandkornet av mitt öde
vildänder fångar mina smärtsamma essenser
tar dem i sina vingar
lämnar fröjden i mina regnbågshinnor
och jag är här med famnen full av sköna minnen

Då och nu

Tystnaden ekar bland taggträdens stängsel
som kuvar själarna
som tvinnar kropparna
som fångslar sinnena

under hatets ok

Enbart...

Svarta stockrosor
växer vartannat år
i min trädgård
livet förvaras i umbra etuier
medan fyra årstider härjar fritt
spirar embryot i det varma skötet
luddiga mörkgröna blad öppnar sig
bland ett böljande förgätmigejshav

blott en glädjenssuck hör jag
blott ett längtansstrå griper jag

Bedragen

små arabesker flyter på vattnets frusna hud
förgängliga mönster med svårläst budskap
överger morgonens kyla
medan gråtande spindelväv
hänger likt en svepning över livets träd
Den ensamme går vidare
sönderkrossar rimfrosten
vattendroppar färgas röda
av svurna svikna löften

Se!

tomma händer
Tömnda

askgråa anleten
Ärrade

glansiga ögon
Sorgsna

förkrossade själar
Förintade

Se!
Armodet spridas
på vår röda jord

Av lera är du kommen

hedersomnämning i poesitävlingen 2005

Arne Rylander Mjölby

Dag av frihet

Hubert hade läst en bok om en kvinnlig ortopedläkare som stressade mellan hem och patienter och ibland kände problem i äktenskapet.

Paret hade ett trevligt hem, träffades då och då, såg någon teater, eller åt festmiddag, tyckte ändå att livet började bli monotont och tröttheten allt mer angrep.

Mer krävdes också i arbetet, även i stadens livliga trafik .

Oftare kom känslor av ångest.

Funderade hur hon skulle bryta sina rutiner.

En dag kom hennes spontana beslut.

Utan att meddela jobb och make packade hon ryggsäck med kläder, mat och andra viktiga saker, även sovsäcken.

Lämnade gående staden, biltrafiken, familjeliv, vardagens jobb.

Drog ut på landets småvägar och stigar, kände friheten.

Hängav sig åt naturens skiftningar, upptäckte himlens variationer, markens egenheter, fågelsång, arternas beskaffenhet.

Mörker och ljus. Badade i tjärnar, förenade sig med naturens rytm.

Satt på höjder blickade ut över vidsträckta landskap. Såg himlens olika molnmönster. Kände solens heta strålar, var förenad med marken. Där tid inte irriterade.

Det var sommar. Hubert drog sig till minnes berättelsen.

Tänkte: ”I dag skall jag också uppleva friheten!”

Han hade inte de problem som kvinnan han läst om.

Kände ändå att händelser, tidens tryck allt mer skapade oro. Naturkatastrofer, fattigdom, svält, politik, skandaler, arbetslöshet och inte minst tempot med alla dess förpliktelse.

Han packade sin ryggsäck med kaffetermos och mackor.

Gick ner till sjöstranden där hans röda kanot låg välvd på träbockar .

Tyckte den liknade ett par slutna kvinnoläppar.

Lyfte ner den, drog den till strandvattnet.

En lätt bris vidrörde sjön.

Han satte sig i kanoten och paddlade iväg. Som mål var den Ensamma Ön, belägen nån kilometer ut. På himlen svävade cumulusmoln och luften kändes behaglig.

Han visslade ett jazztema, medan paddeln spelade vattenmusik.

Det var längesen han besökte ön, kände nu sjövindens svalka.

Målet kom allt nära. Allt tydligare framträdde öns förvridna tallar.

Måsar flög skriande i oroliga cirklar.

Stränder mötte med sina olika formade stenpartier, han fann en öppning, lät kanoten glida in mot stranden. Förtöjde.

Ön hade fått vara i sitt vilda tillstånd och utan bebyggelse.

Han klev i land, såg en häger lyfta.

Reflekterade på berättelsen om kvinnan, som lämnade vardagens vedermödor.

Nu glömde han sitt vardagliga rutinliv, njöt av det han såg.

Fäste blickar på mörkgrå, torra stubbar med rötter i dagen, abstrakta förvridna mönster som gav associationer till konstnärer att hämta inspiration från. Drog sig till minnes utställningar där han sett liknande mönster.

Strandgräset växte frodigt. På marken syntes här och där utspridda snäckskal. Begrundade dem.

Tänkte: ”Tragedier! Var finns lugnet?”

Han var gäst på ön, den enda mänskliga för dagen. Konstaterade att även i naturen råder kampen att överleva.

Han fäste blickar på klungor av lutande alar, och längre bort vilade sovande gäss, som överraskades, sökte snabbt vattnet.

Han betraktade strandens stenar, som visade mönster att sjöns vattennivå förr varit högre. I somliga berghällars fördjupningar badade fåglar. Vid ett buskparti fann han vingfjädrar, kunde inte bedöma om de tillhört sjöfågel eller nåt kråksläkte.

Luften var kvav. Det kändes skönt när vinden fläktade.

Vassen hade förvandlats till dy, torkat, blivit jord som givit kraft till strandgräset.

Tittade på armbandsklockan hur fort tiden runnit iväg, blir väl så när man glömmer vanliga plikter.

”Men tiden går ej att hejda”, tänkte han. Undrade om Robinson Crusoe haft nån klocka? Nej, troligen utgick han nog från ljus och mörker.

Ett naturligt sätt att förhålla sig i den situationen.

Medan Hubert satt och funderade och åt sin matsäck hade himlen förändrats; på avstånd hördes åskmuller, och vindstyrkan hade ökat. Med en viss optimism såg han att det blev medvind på hemvägen. Förberedde uppbrott och sökte sig en aning forcerad till kanoten. Farkosten gungade då han klev i och lade ut, tog ut färdriktning och gled lätt med vinden i rygg på hemfärden.

En skäggdopping blev skräm, dök snabbt, kom senare upp långt ut i vattenytan.

Himlen hade förmörkats och Hubert såg blixtar, som ritade mönster; han hade respekt för denna naturkraft och ökade paddeltagen.

Urskilde snart hemmet och den övriga bebyggelsen. Nådde efter en stund lyckligt båtplatsen. Då började det regna häftigt. När han steg iland följde urladdningar från Tors hammare, som saluterade en dag av frihet.

Utsatt

Trodde lärt det rätta –
Efterlevt förmaningar
förnuft som alltmer rasat –
Sordinerat tillvaron

Frågande åsett åren
när kreativiteten ebbat –

Utsatt i den kommersiella röran
Försöker den ofta fånga
med rep och kinesiska säckknutar –

Ropar då på ”Pegasos” som stannar –
Den bevingade
tar på allvar an problemen –
Utbrister: ”Fortsätt söka diktens vägar!”

Fallna träd

För vinden fallna träd
Rötter i dagen
Hjälplöst sovande
Utlämnade att torka
Kanske i deras klumpiga
stammar finnes röster
som viskar i sin lidelse
om räddning
Ej förnimbart för passerande

Trons lågor

Trons lågor behöver mera bränsle
Svårt när elden brunnit ut
Och askan skingrats för vinden

Söker då nya tändämnen
Trevar febrilt i fuktiga fickor
Söker plån och stickor
För att på nytt tända nya lågor

Sven Salmonsson Jönköping

Som ett minne

Jag ska vänta med att tala om dem jag älskar
Jag ska vänta genom vårar och vintrar

Jag ska vänta och uppleva alla gånger – räkna alla sekunder
Ta vara på dem som ett
enda
minne

Och i askan av allt det som levat
kommer orden att gro
Dem kommer jag ensam att välja varsamt
när jag talar om dem jag älskar
När jag talar om dig.

Jag ska vänta med att tala om dem jag älskar
Och jag kommer att förlora dem.

Publicerad planet

i en bortglömd bokhylla
där, hittar jag jorden
historien om oss
bortglömd
under tjocka lager av
dammet
slår upp i mitt ansikte
sidorna krackelerar
förtorkade likt höstlöv
bläckstänk och justeringar
fyller skriften,
insjunkna intorkade
ingripanden

– ord tagna på bar gärning

Det är nu

det är nu
deras kroppar sviker dem
bryter avtalet, samarbetet
de enats om med saxen vid den sidenröda navelsträngen

och det är här de göms,
ställs undan,
bakom nedfällda persienner
i ett rum
i ett silat försök av ljuset att
måla upp allt utanför,
i linjer på väggen

Strå för strå

Molnen drar fram
drar vidare vintern
och får
de snötäckta granarna att lätt svaja i vinden.
i tappra försök ruskar de på sig
som blöta Retrievers

ur marken reser sig strå för strå i rak hållning
och vi tar efter

första pris i poesitävlingen 2005

Robert Stjernström
Uppsala

Lilla prinsen

Du vet inte någonting egentligen att

Du med dina små grenspretiga fingrar och

Dina orregurglande läten vältrar rotade stubbar och
blottar lavbelupen bark och att

Dina tjärnglänsande ögon sträcker sig långt,
långt in och illuminerar ursinniga nattsvarta skogar
och letar sig fram till urgamla stenar
och lyfter på dem,

lyfter på dem, högt och högre
och det krälar av krypande maskar
och myror och pyttesmå ägg!

Du är ett liv
så litet
som blottlägger liv

Tyna

Se, ögat, se! Så kvickt hon
tynar bort där,
medan tingen ej
berörs när tidens klo klöser,
river små revor i skinnet och tunnar ut.
Blek strålar hon och ler,
tror visst att tiden går förbi
obemärkt.

Se, tingen, se! Som hon har
samlat sen dess;
en guldklocka, två
små blanka pärlor, halsband och
handväskan hon har greppat hårt, så hårt!
Hon tror att livet är där,
gömt, fördolt bakom döda stål-
blanka lås

Geostationär satellit

Anemometern pekar norrut och barometern faller.
Friktionsskiktet fryser i framåtrörelse.
Jag är en geostationär satellit i en stormby.

Men så heter molnet *Cumulus humilis*
Och heliografen blänker
Av latent värme i hävningens lättnad
Tempererad uppåtström genom min själ.

Men därefter när klockan passerar.
Den är långt över istid.
Och jag krysspejlar mellan klimatzoner.
Prognostiserar nattlysande moln.

Och jag ser dig i Katowice.
Och jag ser dig i Gliwice.
Du dansar bland tunga baldakiner.
Och jag kysser kolstoffet
från din underläpp.

Och radiosonden mäter på tjugo kilometer
I luftens horisontella strömning.
När vindfanan slår i ett ihållande
Snö med inslag av sol.

hedersomnämmande i poesitävlingen 2005

Cili Stjernlöf Torslanda

ABC i Genus Femininum

Annonsblickfång som säljer
är damers hud – ett argument som alla sväljer

Brud, ett flyktigt flicktillstånd,
blir snabbt civilt frustånd

Cykeltjejen spänstigt framåt susar
när bilist bredvid helt ilsket brusar

Damen hatt bär på bestämda tider
Matchad, etikettsanpassad allt genomluder

Ellen är den progressiva varianten,
vill och kan och törs för hela slanten

Fruentimmer är damer av alla modisjanger
ofta objekt för herrtimmers komplimanger

Gudinnan, alla dygders koncentrat
vantrivs naturligtvis i krasst patriarkat

Häxan är blott sagans goda fé
som praktiserar Läkekonstens ABC

"Ingen" kallas hon som inte kan
beskrivas som "med fru" till någon man.

Jungfru är den Heliga Marias epitet
trots att barn på armen annat vet

Karriärkvinnans kjoltyg har blivit kostym
Väska laptop, lyxparfymen kutym

Ladyn är en Queen-lik adelskvinna
vars look reklamfolk vet att vinstutvinna

Madonnan, representant för heligt moderskap
används profant som exploaterbart kap

Nunnans val att prioritera celibatet
Kanske demonstreras mot patriarkatet?

Odaliskan i ett orientaliskt harem
får acceptera vara en av sex per hem

Pudding, Pingla och Pinuppa
resultat av jogga, gympa och sit-uppa

Qvinnosakens Qvinna är väl den som ser sitt kall
som utvikt såpatjej – helt enligt tevens mall

Reklamtjejen, trendig och marknadsanpassad
Formbar och lydig, blir snabbt åldersutklassad

Singeltjejens nej till ljuva singellivet
ibland förklaras: Barntillsyn är inte allom givet!

Tanten är numera tjej
köper smart föryngringsgrej

Undersköterskans lott är att jämt hinna allt
Trots stressen och överkrav hålla huvudet kallt

Vampen kan med klassisk rekvisita
alltid på sin yttre attraktionskraft lita

WOW är inte hundutställningsovationer
endast köttmarknads ljudillustrationer

X-hustrun har sällan framtidsillusioner
Kökskunskap och barnpraktik ger inga yrkespositioner

Yrkeskvinna är väl den som har
motsvarigheten i en yrkeskarl

Zig Zag är det mönster som bildar barriärer
och effektivt förhindrar raksträckskarriärer

Återbrukerskan likt fen förvandlar
Det gamla till nåt nytt hon snabbt behandlar

Ädelmodern ömhet, tröst och trygghet strålar ut
Ömsom ammar, smeker, snyter, bannar resolut

Överkvinna blir väl den benämning
när någons överman har dambestämming

Leif Svensson Hisings Backa

En kyrkans man

Det är jag som är man
som har kraften och styrkan
Jag står här längst fram
och predikar i kyrkan

Min röst den är mörk
jag har biceps och kuk
Jag står när jag kissar
sitter aldrig på huk

Mina kläder de visar
jag är utav Gud
Förstår bibelns böcker
och tolkar hans bud

Jag vet vad han menar
jag vet vad han vill
Här fram är det männen
som ska hålla till

För vi står när vi kissar
men ändå på nåt sätt
är det lätt missa hålet
på Guds toalett

Vid vår Port

Låt det ryka och storma här utanför
för vad rör det oss om Afrika dör
Att dom dör utav Aids eller hunger och svält
är väl bra om man tänker rent universellt

För jorden är full utav folk redan nu
Från Asiens länder och bort till Peru
där ynglar man av sig som orena djur
men Europa värnar om mänsklig kultur

Så många är det som knackar på
men ingen av dem kan riktigt förstå
att vi har det bättre här utan dom
så visa dom ut därifrån som dom kom

Dom står där på norra Afrikas rand
Har lämnat sitt hem och sitt fosterland
Men vi har byggt upp en europa-mur
och sitter här trygga som marsvin i bur

Vi släpper ju inte in vem som helst
Först måste man böna och be så snällt
en ansökan lämnas på eu-blankett
där det gäller att ha alla uppgifter rätt

Och medan dom väntar så dör dom förstås
det gör väl besluten lätta för oss
så sätt dom i läger nånstans utanför
och lämna dom där till dess att dom dör

För lätt hanterar vi döda bröder
och blundar för länder och stater som blöder
men samvetet bjuder oss hjälpa i kris
så vi skickar ett Jas-plan till reapris

Jag är glad att jag lever i gränslöst Europa
för här bor vi tryggt och lugnt allihopa
Här krigar vi inte och har gott om mat
och jag reser fritt till varenda stat

Så hjälp till att bygga vår yttre mur
säkra tryggheten här i vår lilla bur
sen umgås vi alla som äkta européer
i skydd av EU:s och Natos arméer

Karolina Thylin Lindome

Den förlorade dottern

Ett liv
En episod
En barndom
En framtid

Allt försvann vid en vändning i livet
blottades och förtvinade
Maldes ner till obetydligt stoft
krossades mot klippor från ett skyhögt fall

Lågan som brann klart
vibrerande i barndomsglädje
slocknade
och kvar fanns bara mörker.

Ett ensamt, vilset barn
famlade
försökte bygga upp det som rasat
förlorade allt hon någonsin haft.

Livet kom att bli så hårt
så smärtfyllt
så otroligt svårt.

Vägen tillbaka har hon ännu inte funnit
men den kommer att återfinnas.

Fast först
då hämnden är tagen
minnet har bleknat
och smärtan bytts mot den glädje
hennes barndom skulle haft.

Först då
är hon fullkomligt fri igen.

Tårar

Tårar är lika med smärta
tårar är lika med lycka.
De kan ge skuld
de kan ge mod.
Tårar kan mena sorg

tårar kan mena glädje
Sorg och glädje
är de så olika?
Ty de visar sig ofta
i tårar.

hedersomnämmande i poesitävlingen 2005

Dick Tibell Västra Frölunda

Lapp-råg.

Jag växte upp i ett brukssamhälle som skilde sig från liknande småorter i trakten på en punkt. Vi hade Lappråg. Namnet har förbryllat mig men det var ett slags hembränt som luktade och smakade förfärligt. När man drack det blev man illamående och dagen efter hade man huvudvärk; om man inte var van vid det. Lappråg var billigt och fanns i obegränsade mängder och det gjorde det som det var avsett för: ge en stunds befrielse från tillvarons plågor. Det var ofarligt som desinfektionsmedel, åtminstone på jakthundar och i mindre nogräknade kretsar missbrukades det som bränsle till spritkök.

Riktigt brännvin var inte så vanligt. Det användes till grogg, hemlagad snaps och för att få hyfs på julglöggen. Dessutom kunde man göra utmärkt bögdricke på det, om man nu var lagd åt det hållet. Det är en dryck jag lärde mig uppskatta under min studietid: på torsdagsklubbens sammankomster serverades den varm till ärtsoppa.

Vid särskilt högtidliga tillfällen, begravningar och bättre bröllop, kunde det förekomma exotiska drycker som Brännvin Special och Eau de vie, vilka köptes från Systembolaget i Värnamo.

Då och då åker jag till Småland för att besöka moster Signhild som är min enda kvarvarande släkting från sin generation. Som barn älskade jag min moster. Hon var bustålig som få och en jäkel på att springa igång en kälke. Det finns nog inga som har susat utför Filadelfiabacken så fort som vi. Men mest uppskattade jag henne för att hon var den första vuxna som inte ljög för mig. Vi kunde prata om allt. ”Jag vet inte”, var ett svar hon gav då hon inte visste och hon gjorde det utan minsta antydning om att jag var odrägligt frågvis eller sagt något opassande. Jag tror att jag stod som mottagare av en stor del av den moderskärlek hon aldrig fick slösa på egna barn. Hon var alltför upptagen med att leva livet för att ha tid med man och barn.

Någon gång under mina tidiga tonår frågade jag moster om Lappråg. Hon lade sin kamratliga arm runt mina axlar och sa: ”Rädda pojkar får inte kyssa vackra flickor. Amoröst mod hittar du inte i flaskan.”

På senare år har hon blivit senil och sitter på hemmet. Minnet försvinner i allt snabbare takt. Stora sjök av hennes rika levnadshistoria rycks ifrån henne. Vid mitt förra besök hade hon tappat bort ett helt decennium. Bromsmedicinen hjälper inte och hon har förlorat matlusten, blivit tunn och mager. För ett halvår sedan halkade hon och bröt höften. Man spikade ihop henne på lasarettet och när hon sovit ut efter ingreppet sattes hon i en rullstol och kördes ut i dagrummet för lite social gemenskap. Dessvärre glömde hon bort att hon brutit höften. Benen bar inte när hon reste sig.

I fallet bröt hon armen. Sedan dess har hon säkerhetsbälte på rullstolen. Jag befarar det är försent att fråga henne om Lappråg.

När jag kom in på hemmet vid mitt senaste besök satt moster Signhild i dagrummet tillsammans med en främmande man. Han var flintskallig sänar som på några stripiga hårstrån i nacken. Kroppen var uppsvälld och blek.

Benen hade amputerats ovanför knäna och byxbenen var fästa med säkerhetsnålar på fickorna. De satt hopsjunkna i var sin rullstol och samtalade med huvudena tätt ihop. Moster strök honom sakta över låret med sin klooliknande, nästan genomskinliga hand där blodådrorna drar fram i blåsvarta tunnlar under det spröda skinnet.

Jag var osäker på om hon skulle känna igen mig och övervägde att be någon ur personalen presentera mig när hon fick syn på mig och hejade glatt.

”Vem är det där”, frågade mannen.

”Det är ju Lillejohn. Känner du inte igen honom, Vicke lille?”

Han verkade förvirrad, lite skamsen och fick ett bekymrat veck mellan ögonbrynen. Så slätades ansiktet ut, kinderna fick färg och ögonen vaknade till liv. Han tog tag i armstöden och sträckte upp sig. ”Hör du din odåga. Kom hit! Jag vill tala med dig.”

De orden var bekanta. Det var Akilles, folkskolans vaktmästare som fått hälsenan avsparkad i en bortamatch mot Bredaryd och blivit låghalt.

”Det de ställer till med skall de också reda upp”, var hans inställning till små busfrön. Det var ingen idé att försöka smita undan: han fick alltid reda på vem som var syndabocken. Hur han kunde veta förstod vi aldrig, men han visste. Alltid. Det var lika så gott att självmant berätta vad man gjort innan han kom på det. Då var han renhårig och hjälpsam. Med mitt dåliga bollsinnel har jag fått göra flera ångerfulla vandringar till hans verkstad. Det är tack vare honom som jag än idag är någorlunda hyfsad på att kitta fönsterrutor.

Vi skakade hand. Våra vänsterhänder värmdes handslaget. Blickarna var stadiga. Vi mindes. Först och främst var det alla pangade fönsterrutor och hans fruktlösa försök att lära mig hur man sparkar en fotboll dit man tänkt sig. Det var kullvräta papperskorgar med allsköns innehåll han tvingat mig städa upp. Trasiga hockeyklubbor han limmat ihop.

Skövlade rabatter vi planterat tillsammans om våra. Cykelkedjor han lagat. Och så flaggstången.

Överläraren, som rektorn kallades på den tiden, var en liten och mager man i hatt med ovanligt hög kulle. Han hade alltid grå kostym och fluga samt cykelklämmor. En fyrkantig mustasch över tjurigt hopknipna läppar gav kusliga associationer. Ögonen var lika hårda som hans örfilar. När jag började i första klass sa de äldre eleverna att hatten var hög för att han skulle få plats med hornen och cykelklämmorna hindrade svansen från att slinka ut och fastna i kedjan. Jag trodde dem. Han var fruktad av alla, respekterad av ingen och betraktade sina elever som vanartiga slynglar. Följaktligen gjorde vi vårt bästa för att leva upp till hans förväntningar.

En kväll utan måne, det var tidig vår, luften hög och klar med doft av nyvaken jord, vi var unga och allt var möjligt. Vi band fast flagglinan i cykelpedalen. Det var lite jox med att få cykeln att hålla sig på rätt köl när vi hissade upp den men med ett extra snöre gick det. Ramen gled över knoppen och sedan var det bara att fira ner överlärarens cykel, fästa flagglinan på knapen och springa utav bara helvete.

När vi kom till skolan nästa morgon stod elever och lärare runt flaggstången. Undrande blickar vandrade upp till knoppen och ner till cykeln som låg runt foten. Alla förstod hur det gått till; men ändå inte. Överläraren såg livsfarlig ut. ”Viking Efraimsson”, gormade han och pekade på Akilles. ”Det här får du klara ut. Du ansvarar för att ligisterna infinner sig på min expedition.”

Om jag säger att det fanns fyra grabbar som var lite byxis när de gick in till första lektionen, så överdriver jag inte.

Nu är det klippt, tänkte vi när Akilles kom fram till oss på middagsrasten.

”Jag behöver hjälp med att fälla flaggstången. Ni är härdiga så ni får ställa upp. Vi tar det efter sista lektionen.”

Hur kunde han veta? Och varför sa han inte att han visste? Skulle vi klara oss eller hade han något värre än överläraren i beredskap åt oss?

Vi fick slita med att fälla flaggstången. Akilles körde hårt med oss och bakom fönstret gnuggade överläraren händerna.

”Följ med mig”, sa han när cykeln var avkrängd och stången låg på bockar. Han tog in oss i sin verkstad, det var där han brukade skälla på oss, och delade ut tre penslar och en pyts vit färg samt en trasa och Häxans polermedel. ”Ut! Måla och polera!”

Överläraren gnuggade händerna allt otåligare. Vi sträckte ut på målningen så mycket det gick och polerade knoppen tills den sken som ny.

Som de förfarna ögontjänare vi var erbjöd vi oss att komma tillbaka nästa dag och måla fläckarna som stången vilade på.

”Nu sticker ni hem och jag talar med överläraren.” Vi trodde inte våra öron. Inget prygel? Akilles började gå mot skolhuset. Efter några meter vände han sig om och sa: ”Grabbar, tack för hjälpen.”

Då, i det ögonblicket, slutade busfröet inom oss att gro. Vårt hat mot överhetens övergrepp fick ingen näring den gången. Vi stannade i växten mot fullfjädrade busar. Och i det här ögonblicket, medan vi skakar hand, är vi tillbaka på skolgården. Vi vet båda vad han betydde för oss och vi vet att det var han som gjorde skillnaden. Det här är ett möte mellan två grabbar som dragit djävulen vid näsan för nästan femtio år sedan.

”Kom, vi går in till mig.” Akilles svänger runt med rullstolen, baxar in den bakom mosters, tar tag i handtagen på hennes och hojtar: ”Hilda, lyft på fötterna. Nu åker vi”, och till mig säger han: ”Kör”. Som ett litet tågset tuffar vi ut ur dagrummet, genom en korridor och in på hans rum. Frånsett sjukhussängen kunde det varit vilket som helst av de vardagsrum jag såg i mina barndomskamraters hem: begonior på fönsterbrädan och bokhyllan översållad med fotografier.

Vi pratar om sådant som hänt oss sedan vi sågs sist. Till att börja med är moster länken som förenar våra historier men för varje år vi närmar oss nutid blir hon allt mer frånvarande. När Akilles berättar att han blev förtidspensionerad för tjugofem år sedan säger moster: ”Vicke lille, är du pensionerad? Varför det?”

”Skolan lades ned.”

”Har de lagt ned skolan? Hur skall det då gå för barnen när de inte får lära sig läsa och skriva?”

Akilles lägger sin hand på mosters arm. ”Det var samma år som du köpte den röda cabrioleten. Det kommer du säkert ihåg.”

”Har jag haft en röd cabriolet?” Moster ser skräckslagen ut. Det är som om hon stod på ett krympande isflak av minnen där kontakten med verkligheten har smält bort.

Jag inser det meningslösa i att fråga henne om Lappråg.

Akilles kastar en uppgiven blick på mig. ”Hilda lilla, jag tror det är dags för vår medicin.”

”Vi är väl inte sjuka? Vi skall inte ha någon medicin.”

Han rullar fram till bokhyllan, tar fram tre glas och en flaska sherry ur vitrinskåpet, kör runt och skänker i glaset med en smidighet jag inte trodde honom om.

”Det här är bra för blodcirkulationen”, säger moster och grabbar tag i sitt glas. ”Skål på er pojkar.”

Vi smuttar på sherryn och småpratar om folk och händelser som ännu finns kvar i hennes minne. Efter en stund somnar hon.

Huvudet faller bakåt och hon snarkar med öppen mun. Akilles stoppar en U-formad kudde under hennes huvud, stryker bort ett par hårstrån från ansiktet och smeker henne lätt på kinden.

Moster är i goda händer och jag tar upp tråden där hon tappade den.

”Vad har du gjort sedan du blev pensionär?”

”Jag pysslade lite med släktforskning. Både din och min släkt har bott här åtminstone sedan 1542. Det här var nybyggarland på den tiden.

Längre tillbaka kommer man inte: kyrkböckerna gick förlorade på sommaren när trupper från Västergötland drog förbi för att kväsa Dackeupproret. Och så har jag varit med i hembygdsföreningen. Jag var ordförande i elva år innan de kapade av mig benen. Då gick det inte längre.”

”Vet du varför dåligt hembränt kallas för Lappråg?”

”Jajamänsan. Där om vet jag besked.” Han fyller på glasen och knixar sig tillräta i rullstolen. ”På vårvintern 1792, det var strax innan de sköt kungen, var en same på väg till Danmark. Han kom på gamla vägen som gick uppe på åsen bakom Ekhult. Det är samma väg som Gustav Adolf kom år 1612 sedan han fått däng av danskarna i Vittsjö och det är samma väg som posten gått sedan hans farfars, Göstaff Erikssons, tid.”

”Varför skulle en lapp som var på väg till Danmark stanna i den här gudsförgättna hålan?”

”Det var vårvinter, han kom på skidor och drog en pulka efter sig. Snön tog väl slut för honom? Vad vet jag. I alla fall så slog han sig ned här, röjde en åker i skogen bortanför Svarttjärn och byggde en kåta av timret.”

”En kåta? Nu driver du med mig.”

”Nej, det är alldeles sant. Det var vi i hembygdsföreningen som hittade rester av en eldstad där vi tänkte att den kunde ha stått. Värnamo Allehanda skrev en lång artikel om Sveriges sydligaste lappkåta och Smålänningen tog det som ett dåligt aprilskämt. I alla fall kom det så småningom hit några museigubbar från Stockholm. De undersökte marken i en hel vecka innan de kom fram till att det troligtvis hade stått en lappkåta på platsen, och att det i så fall varit en stor kåta. Runt eldstaden fanns nämligen två ringar med gropar i marken. Dels en yttre där timret stått tätt och lutat mot mitten och dels en inre med klenare virke som stått glesare men upprätt. De tänkte sig att det hade funnits en bred hylla inne i kåtan, nästan som en övervåning med hål i mitten för röken.

Sommaren nittiotvå var regnig. Det vet vi från prostens anteckningar.

Marken var så vattensjuk att klockstapeln vid kapellet i Traneryd välte.

Vi tänker oss att lappen sådde råg på sin åker. Det var inte ovanligt på den tiden. Det kan ha mognat sent och han fick det inte torrt. Så vad gjorde han? Jo, han tog in det i kåtan för att torka det. Kanske var det för det ändamålet han byggde hyllan. Oavsett vad han eldade med, torv som finns i obegränsade mängder här i trakten eller ved som han hade utanför husknuten, så rök det och rågen tog smak av röken. Det gick inte att äta brödet, inte ens om man blandade bark i det. Det vet vi.

Alltså, rågen kunde bara användas till en sak: brännvin. Jag föreställer mig att det smakade som en blandning av rök, tjära och destillerad torvmosse.

Jag tror det var så dåligt hembränt fick sitt namn: brännvin gjort på lappens råg.”

Den gamle skälmen drar en vals för mig. ”Vart tog lappen vägen? Gick han upp i rök eller exploderade apparaten?”

Akilles blir förargad. Det blixtrar till av djävlar anamma i ögonen.

Han rycker ut ett fotoalbum ur bokhyllan, slår upp en sida och skjuter fram det till mig.

”Känner du igen det där huset?”

Det är torpet vid Svarttjärn. Det hade stått obebott i hundra år när jag var barn.

”En klok gumma bodde i den där stugan under många år. Hon kunde stämma blod, helade sår med spindelväv och gjorde en dekokt som stärkte hjärtat. Enligt kyrkböckerna hette hon Kristina Eleonora Adolfsdotter.

Min farfar, som var född 1850, mindes henne. Hon kallades för Tosa-Stina. Hon blev nittiotvå år och hon kände lappen. När hembygdsföreningen undersökte stugan fann vi hans pulka på loftet. Där hade den legat torrt och svalt. Medarna var slitna men i övrigt hade den stått sig väl. Du kan se den på hembygds museet.”

Han vänder blad. Där finns en bild på pulkan och ett fotografi på ett handskrivet brev. Jag kan inte läsa de gammaldags bokstäverna

särskilt bra, men det ser ut att vara daterat den 29 augusti 1806 i Port Ellen och är ställt till någon vars namn skulle kunna vara Kristina.

”Det här är från lappen. Han skriver att han äger ett distillery. Verksamheten går bra. Han vill gifta sig med Kristina och han ber henne komma till honom. Och nu skall jag lära dig något du inte fick lära dig i skolan. Port Ellen ligger väster om Skottland på en ö som heter Islay. På den ön har man bränt whisky i över tvåhundra år och gör så än idag. Bland annat gör man den här sorten.”

Han tar fram en flaska ur skåpet. Det är en fin och berömd whisky som jag sett i hyllorna på Systembolaget men aldrig smakat. Den är dyr och jag har inte velat kosta på mig.

Akilles slår upp en rundlig skvätt. ”Smaka på det här!”

Det luktar starkt av tjära och rök. Rent ut sagt luktar det för djävligt. Har någon bytt ut hans ädla whisky mot Lappråg, eller...? Jag ställer ifrån mig glaset och granskar etiketten. Namnet är snarlikt och märket är etablerat år 1815. Det kan väl ändå inte vara möjligt?

Då slår moster upp ögonen. Yrvaken sträcker hon sig efter glaset och tar en klunk innan jag hinner stoppa henne. Hon kippar efter andan och ser sig förvirrat omkring. Stackarn, tänker jag, det måste vara en chock att få i sig ren sprit vid hennes ålder. Men hon är tapper och försöker samla sig. Man ser hur hon lägger pussel av sina minnesfragment.

Anletsdragen återhämtar sig efterhand som bitarna faller på plats, en efter en. Det tar en lång stund innan hon är hos oss. Då tar hon en klunk till. Nu går moster in i evigheten, tänker jag. Stillsamt knäpper hon sina skröpliga händer runt glaset och låter dem sjunka ned i knät.

”Vicke lille, så trevligt att du bjuder på Laphroaig.”

hedersomnämmande i novelltävlingen.

Ulf Truffe Centrum

BANKA PÅ RÄTT DÖRR MED RÄTT BOK

JAG LEVER MED ATT HA ACCEPTERAT
ATT NI INTE ACCEPTERAR MIG, GUDS SKAPELSE

VI KAN INTE TYCKA OM ALLA
VI KAN RESPEKTERA OCH VISA HÄNSYN

VI FÖRSTÅR INTE ALLT
VI BEHÖVER INTE FÖRSTÅ

VARFÖR VILL DU ÄNDRA DIN RELIGIÖSA TRO
NU
JEHOVA
PÅ DÖDSBÄDDEN

HAR DU NU VARIT FÖRDÖMANDE BAKOM EN BOK
HELA LIVET
EN VISS SORTS BOK
VAR DÅ ÄRLIG MOT DITT LIVS VAL
TA KONSEKVENSERNA

TA DIN BOK, SAMVETE OCH DITT LIVS REGISTER
KNACKA PÅ

DU KOMMER IN ÄNDÅ

SPRAKANDE BEIGE

DET ÄR SOM BULJONG I ATMOSFÄREN OMKRING MIG
OIDENTIFIERBART BEIGE, BRUNT

VEM TAR SIG IGENOM DETTA LAGOM BRUNA?
VEM KAN?

VARFÖR HÄNGER VI UPP DENNA HINNA?
ÄR DET FARLIGT MED GLAMOUR?

LAGOM ÄR BÄST HETER DET, MEN FÖR VEM?
VEM VILL VARA EN PRICK I EN BULJONGTÄRNING?

KANSKE JAG?
HJÄLP!

DAGS ATT BYTA ATMOSFÄR
BYTA HINNA

HINNA BYTA
KASTA TÄRNINGEN

DAGS ATT ANVÄNDA TÄRNINGEN
EXTREME MAKEOVER SOUP

MITT LIV SKA BLI EN LYSANDE TOMATSOPPA
SPRAKANDE BEIGE

PALETT AV DOFTER

DET DOFTAR MOCKA OCH MARÄNG
VINDEN KAMMAR MITT SNAGGADE HÅR

DEN VISKAR LUGNT SOM VANILJ:
DU ÄR TRYGG

I NÄSTA VISKNING:
GÖR NÅGOT

DET DOFTAR CITRON

TRYGG OCH MÅLINRIKTAD GÅR JAG MED MITT BESLUT
ROSORNA BUGAR SIG

VÄGEN ÄR UTSTAKAD I KAKAO
MED EN VIT MJÖLKIG LÖGN BLANDAR JAG OCH SVÄLJER

SVÄLJER OCH SVÄLJER
MITT BESLUT SOM SKA TA MIG TILL DEN ÄRLIGA BLÅ

SANNINGEN

Göran Wallander Sandarna

En glimt från Vita Hotellet

en berättelse från 60-talet

Hur länge har jag varit här? Dagar, veckor, månader? Jag har tappat räkningen. En eftermiddag kom mina föräldrar på besök. De hade med sig en påse äpplen. Egen skörd. Stackars jävlar! Så bortkomna och vilsna de var. Tafatta på något sätt. Så sorgsna de såg ut. De stannade inte så länge.

Om mina föräldrar kom av plikt så kom väl Ingvar och Tomas mera av nyfikenhet. De ville väl se hur det ser ut på ett sådant här ställe. Ingvar lade märke till att jag hade Mäster Eckeharts "Predikningar" på nattduksbordet. Han sa ingenting just då men senare, långt senare, frågade han om jag verkligen läste sådant. Till hans stora förtjusning, eller kanske lättnad, svarade jag att jag inte hade fattat ett skit.

Jag sköter mig. Jag tar mina tabletter. Och en, ibland två gånger i veckan är det dags för en el-chock: Pang! Pang!

Men dom har fått allt om bakfoten. Dom tror att jag har en endogen depression. Och att jag är omogen. Men jag är bara lite nevrotisk och schizoid. Tala om sjukdomsinsikt! Vem är det som har den här egentligen?

Rudolf sitter i rullstol. Han är före detta sjöman. Så försökte han ta livet av sig genom att ställa sig i vägen för en framrusande långtradare. Han kan röra huvudet och armar och händer hjälpligt.

Ibland får han sina utbrott. Rudolf och jag spelar schack. Vi sitter

i rökrummet. Han vinner praktiskt taget varje gång. Det är inget roligt att spela schack. Med en dåre.

Någon av de första dagarna här var det en vitrock som frågade mig om jag hörde röster. Jag hörde ju hans röst och även röster från ett angränsande rum så jag skulle just svara ja, när en röst viskade i örat på mig:

– Säg nej!

Jag undrade vem det var och blev lite konfunderad.

– Säg nej, för tusan, upprepade rösten envist, nu högre och klarare.

– Nej, för tusan, svarade jag då. Varpå jag lade upp ett asgarv och klappade vitrocken lätt på flinten.

Jag står framför spegeln och klämmer en finne när rondan kommer. Dörren rycks upp utan förvarning och in tågar dom. Som ett flaggskepp. Vita segel, vita flaggor. I spetsen överläkaren förstås och därefter var och en enligt rangrullan. Sist några förskrämda sköterskeelever. Dom radar upp sig längs väggen.

– Hur är det, frågar överläkaren.

– Jo, tack. Den senaste el-chocken hade bra verkan, tror jag, svarar jag inställsamt.

–Det var roligt att höra. Du skall få några till så blir nog allting bra skall du se, säger överläkaren och ler sitt vackraste och mest bländvita leende.

Och så tågar dom ut. Som ett flaggskepp.

Plåtslagarpelle får insulinbehandling. Han har smutsiga fötter och går omkring barfota och i bara nattskjortan långt fram på dagen. Han skrattar ofta och är väldigt rastlös. En dag föreslår han att vi skall gå till S:t Jörgen, ett annat dårhus i närheten. På S:t Jörgen sätter vi oss i cafeterian och dricker kaffe. På hemvägen möter vi en grön Mercedes. Det är överläkarens. Vi vinkar allt vad vi kan. Hon vinkar inte tillbaka.

För en tid sedan fick jag permission över lördag-söndag. Jag åkte hem till Ingvar, som har en rivningslägenhet i Haga. Tomas var också där. Ingvar bjöd på vin. Efter en två, tre glas blev jag illamående. Tabletter och el-chocker och alkohol hör helt enkelt inte ihop. Jag stannade kvar när dom gick ut på stan. Spydde i vasken och sket i Ingvars potta och gick och lade mig.

När polaren Ulf fick höra talas om detta önskade han mig per brev "frid i röva". Jag skrev genast ett svarsbrev och tackade honom. Lite uppmuntran är just vad jag behöver och om jag haft frid i röven så hade jag aldrig hamnat här. Men jag börjar trivas ganska bra. Maten är god, utom den kokta torsken, kompisarna är bra på alla sätt. Vi diskuterar rätt mycket, oftast mera djupa frågor i livsfilosofi. "Friden i röva" har vi haft uppe till diskussion ett flertal gånger. Debatten blir då gärna högljudd och hetsig, ungefär som en polsk riksdag. Många uttrycker sitt gillande av någon talares åsikt genom att visa om de har frid i röven eller ej. Ibland kan luften i rummet bli lite för väldoftande.

En vacker och solig dag, det måste ha varit i slutet av november, blev Pettersson och jag utskickade från avdelningen för att plocka mossa i den närbelägna skogen. Vi fick var sin papperspåse att lägga mossan i. Mossan skulle vara till julkrubban. Det kändes skönt att komma ut under organiserade former och det vackra vädret lämpade sig, som vi tyckte, väl för mossplockning.

Vad beträffar "organiserade former" så kan det väl sägas att både Pettersson och jag visserligen kunde gå och komma som vi ville, förutsatt att vi passade vissa tider och höll oss inom området, men att trava omkring utan mål tyckte åtminstone jag inte var särskilt roligt.

Nu hade vi i alla fall ett mål. Nämligen skogen, eller rättare sagt: mossa. Vi gick båda tysta över grässlätten mot skogsbrynet och jag njöt av varje steg. Vi kände oss nog båda lite betydelsefulla. Det var ju på sätt och vis fråga om ett förtroendeuppdrag.

Väl inkomna i skogen snubblade vi runt en stund mellan träd och grenar och buskar. Pettersson sa något om att han var lite ängslig för att vi skulle gå vilse och aldrig hitta tillbaka igen. Jag försökte lugna honom på den punkten och visade honom min kompass som jag hade i byxfickan. Då undrade han om jag verkligen förstod mig på att använda en sådan. På det svarade jag helt kort att det var självklart att jag gjorde. Jag ställde in den, betraktade den lågtstående solen, trädens skuggor och tittade på min klocka. Vi beslöt oss för att gå i nordlig riktning.

Vi hade inte gått speciellt långt förrän Pettersson, som liksom jag hela tiden gick och glodde i marken, fick se en flaska vermouth bakom en mossig sten. Flaskan var tömd till hälften. Vi bestämde oss ändå för att göra en kort paus. Och sedan så gick mossplockandet som en dans och det kom gamla ruttna svampar, några flugsvampar, och kvistar och ris med i påsarna, som snart blev fyllda.

Trots Petterssons farhågor lyckades vi, till stor del tack vare min kompass, hitta tillbaka ur skogen igen. Väl inkomna på avdelningen hällde vi ut påsarnas innehåll på golvet i dagrummet. Sköterskorna blev överförtjusta och menade att lite kvistar och svampar skulle göra julkrubban mera dekorativ, så vi fick var sin kaka i belöning.

Pettersson och jag gick sedan till rökrummet för att diskutera igenom vår skogsutflykt. Vi kom fram till att vi kanske borde skriva en rapport över det hela eller rita en karta som visade hur man skulle gå för att hitta mossa. Det var ju inte helt säkert att vi var kvar nästa år vid den här tiden. En sådan rapport eller karta eller kanske bådadera kunde bli till stor hjälp för dom som komma skulle.

Pettersson ville också att jag skulle lära honom hur man använder en kompass.

I sängen samma kväll fick jag en sådan där plötslig ingivelse som jag ibland får när det har hänt något utöver den vanliga rutinen. Så jag plockade fram papper och penna och skrev i smyg en liten dikt:

Ding dong
skit i kalsong
Farsan är vrång och morsan är trång
Rullstolen rullar i korridoren
Tomten på taket tjoar och gråter
Pettersson ensam är vaken
kliar sig sakta i baken
mossa och flugsvamp har han i fickan
jo, du, Pettersson ogillade inte den drickan

Dagen därpå var det dags för ännu en el-chock: Pang! Pang!

Kontaktannonser

Nu är våren snart här och det är dags för den traditionella kontaktannonsern. Jag har som vanligt tillbringat jul och nyår och alla övriga helger med att försöka formulera några olika alternativ. De blev så småningom så här efter mycket filande och slipande:

”Medelålders f.d. jungman söker ungdomligt kvinnligt sjöbefäl med egen motorbåt (alternativt segelbåt) för gemensamt utbyte.

Svar till: ’Sjön suger’”

”Äldre filosof söker studentska på grundnivån i filosofi för gemensam vandring upp till de abstrakta höjdernas hisnande orgasm.

Svar till: ’Seriös’.”

”Man i övre medelåldern söker ungdomlig kvinna, gärna med eget hus. Intressen: TV och korta promenader.

Svar till: ’Sommar och semester’.”

”Manlig bibliotekarie i övre medelåldern söker ungdomlig kvinnlig professor i litteraturvetenskap för grundläggande diskussioner kring litterär metodlära.

Svar till: ’På samma nivå’.”

De låter ganska bra alla fyra, tycker jag. Det är första gången på många år som jag har så många att välja bland. Förra året hade jag bara två. Jag har av gammal vana alltid bara skickat in en annons. Varför vet jag inte. Men nu slår det mig plötsligt, varför inte skicka in alla fyra? Då måste ju chanserna bli mycket större. Men det spelar egentligen ingen större roll, jag får ändå aldrig några svar. Men okej då, skit samma, jag skickar in rubbet. När katterna börjar jama.

Vid den här tiden på året var det alltid ett tisslande och tasslande på min arbetsplats om min årliga kontaktannons. Det var allmänt känt sedan flera år tillbaka vad jag sysslade med. Man smög mellan bokhyllorna och viskade och hyschade och lusläste Göteborgs-Postens sidor med kontaktannonser. Fast ibland kunde det komma ett utrop när man minst anade det. Och man frågade sig: ”Vilken var Kurts, tro?” Jo, jag heter Kurt. Jag har aldrig tyckt om mitt namn, men det är något man får leva med. Och plötsligt hörs ett utrop från Birgit i upplysningsdisken: ”Denna måste vara Kurts”, hojtar hon och läser högt ur GP: ”Medelålders tjänsteman söker allvarlig kvinna i passande ålder. Svar till: ’Ekvilibrist i sina bästa år.’” ”Är det inte den,” frågar Birgit. ”Nä, nä,” svarar jag skrattande. ”Men denna då,” ropar Margareta från barnboksavdelningen: ”Oerfaren man i sina bästa år söker hjärtevän. Gärna kortvuxen. Svar till: ’Nalle Puh’.” ”Nej, inte den heller,” säger jag.

Och så håller de på, vecka ut och vecka in och slutar inte förrän jag, mäktigt stolt och själv högeligen förvånad berättar för dem att jag faktiskt har fått fyra svar den senaste veckan, något som gör dem mycket glada.

Varje dag sedan svaren kom har jag tillbringat kvällarna med att läsa dem om och om igen. Och jag har ännu inte bestämt mig för om jag ska besvara något av dem. Och svaren ser ut så här:

Svar till "Sommar och semester".

Hej! Jag heter Ulla och är en kvinna i medelåldern med ungdomligt sinne. Jag bor i eget hus några mil utanför Göteborg. Mitt yrke är lantbrevbärare. Vad arbetar du med? Jag kan säga att avloppet ej fungerar sedan en tid. Det skulle vara bra om du är rörmokare. Nu undrar jag: vad menar du med "korta" promenader? "Kort" är ju ett relativt begrepp. Preciser dig! TV tycker jag också om. Skulle bli glad om du ville skicka ett brev och berätta lite mer om dig själv. Det skulle vara roligt att få dela ut det brevet till mig själv. Vad arbetar du med?

Hjärtliga hälsningar
Ulla Olsson
Tomtebolystan Pl 27
Tomtebodan

Svar till "Seriös".

Hej! Mitt namn är Louise och jag är en hyperintelligent tjej som läser teoretisk filosofi på universitetet. Har du skägg? Det tycker jag att en riktig filosof skall ha. Det kunde vara kul att träffa en gammal gubbe som du. Jag är nämligen intresserad av åldrandets inverkan på tänkandet. Och tvärtom. Kul om du skriver till mig.

Vi syns!
Louise Olsson
Fridhemsgatan 27
414 73 Göteborg

Svar till "På samma nivå".

Hej! Mitt namn är Christel och jag är professor i modern amerikansk litteratur vid Harvard University, U.S.A. Jag läste med stort intresse din annons i Göteborgs-Posten och fäste mig speciellt vid din spiritualitet och formuleringskonst. Du borde skriva, det märks att du är författare egentligen. Det skulle vara underbart att få träffa dig. Jag kan eventuellt ta tjänstledigt i två veckor om någon månad. Passar det om jag kommer då? Skriv och meddela namn och adress!

With Love
Prof. Christel Lewinsky
Harvard University
U.S.A.

Svar till "Sjön suger".

Hej! Jag är en 35 årig tjej och heter Marie. Man kan säga att jag är sjöbefäl eftersom jag är en av dem som kör Älvsnabben, som korsar älven ett otal gånger varje dag. Det är alltid lika roligt och spännande. Ingen resa är den andra lik. Du skriver att du har varit jungman. Vilken trad gick du på? Och vad gör du nu? Jag har tyvärr ingen motorbåt men jag har en gammal eka ute vid Tångudden. Det är snart dags att börja skrapa och måla. Jag hoppas att du inte är av den arbetsskygga sorten. Jag kan också nämna att jag har en massa finnar över hela ansiktet. Men som jag hoppas att du också tycker: Skönheten sitter inombords. Du kan väl skriva så kunde du få följa med på en resa på älven. Jag kan ta med mig ostmackor och en termos med choklad. Du kan också få hålla i ratten. Så får vi se om tycke uppstår.

Med vänlig hälsning
Marie Olsson
Fridhemsgatan 27
414 73 Göteborg

Jag stod nere vid kajen vid Klippan och väntade. Älvsrabben skulle snart komma. Marie och jag hade kommit överens om att träffas på hennes arbetsplats. Och nu dök den upp ute på älven. Hjärtat började klappa. Båten lade till. Det var inte många passagerare med den. Marie och jag tog varandra i hand. Vi var båda lite blyga. "Roligt att se dig", sa hon. "Detsamma", sa jag. "Skall vi ta en macka och en kopp choklad", frågade hon. "Ja tack, gärna", sa jag. Efter en stund var det dags att lämna kajen och vända tillbaka. Och när jag fick hålla i ratten, i just det ögonblicket tänkte det till, och vi föll i varandras armar. Vår resa hade börjat.

GSS novelltävling 2005

Första pris i GSS novelltävling 2004 gick till **Therese Palmer**, Åsa, för den underfundiga novellen *"Flytten"*.

Andra pris gick till **Jakob Lindmark**, Uppsala, för den inkännande husmodersnovellen *"Julfrid"*, medan tredje pris gick till **Ann-Britt Edshag**, Göteborg, för *"Solidaritet"*.

Hedersomnämningen tillföll **Dick Tibell**, Göteborg, för *"Lapptråg"*, och **Maria Börjesdotter**, Eslöv, för *"Tidens gång"*.

Tävlingsjury var Raoul André, Titti Högberg och Staffan Svensson.

GSS poesitävling 2005

Jury bestod av Tess Benschner Johnson, Sonia Rensch-Johansson och Johan Drejare.

1:a pris gick till Sven Salmonsson, Jönköping
2:a pris till Anna Christoffersson, Dalsjöfors.
3:e pris till Marie Persson, Malmö.

Hedersomnämningen
– till Karolina Thylin, Lindome.
– till Robert Stjernström, Uppsala
– till Beatriz Quevedo de Hansen, Hammarkullen
– till Adina Grethels, Södertälje

Novelltävling 2006

Göteborgs Skrivarsällskap och tidskriften Öppen Scen inbjuder till en tävling i novellskrivande. Tema för tävlingen är "Fritt fram". Tävlingen är öppen för alla utom för juryledamöter.

Så här gör du: Lägg ditt/dina tävlingsbidrag i ett ytterkuvert *utan* ditt namn eller avsändaradress på. I kuvertet bifogar du ett annat, mindre kuvert. I detta lägger du en lapp med ditt namn, adress och telefonnummer. Skriv *inte* ditt namn på utsidan av det! Sedan klistrar du igen det och skickar det i samma ytterkuvert som ditt/ dina tävlingsbidrag till:

Göteborgs Skrivarsällskap
Johnny Larsson
Bangatan 24 E
414 63 Göteborg

**Du får skriva flera noveller, men dessa får inte tillsammans överskrida tre A4-sidor. Varje novell kommer att bedömas var för sig och är en möjlig pristagare. Du får bara skicka in bidrag till tävlingen vid ett tillfälle.*

**Tänk på, att juryn måste kunna bedöma ditt bidrag utan att veta vem du är. Kan den inte det kommer den att stryka bidraget.*

**Din/dina noveller måste naturligtvis vara skrivna av dig själv och får inte tidigare ha varit publicerade.*

Priserna är modesta, vanligen bokpriser – det viktiga är äran. Antalet pristagare bestäms av tävlingsjuryn, som utses av GSS. Det brukliga är tre pristagare samt några hedersomnämnda, men juryn kan besluta annorlunda, om den anser det lämpligt.

Ditt deltagande i tävlingen innebär att du godkänner att ditt/dina bidrag får publiceras i GSS antologi och/eller tidskriften Öppen Scen. För övrigt behåller du alla rättigheter till det du skrivit. Däremot kan vi inte returnera insänt material.

Tävlingsbidrag skall vara inkomna senast 1 mars 2006.

Lycka till!

Poesitävling 2006

Göteborgs Skrivarsällskap och tidskriften Öppen Scen anordnar också en poesitävling parallellt med novelltävlingen. Till skillnad från denna har den inget speciellt tema. Tävlingen är öppen för alla utom för juryledamöter.

Så här gör du: Lägg ditt/dina tävlingsbidrag i ett ytterkuvert *utan* ditt namn eller avsändaradress på. I kuvertet bifogar du ett annat, mindre kuvert. I detta lägger du en lapp med ditt namn, adress och telefonnummer. Skriv *inte* ditt namn på utsidan av det! Sedan klistrar du igen det och skickar det i samma ytterkuvert som ditt/ dina tävlingsbidrag till:

Göteborgs Skrivarsällskap
Johan Drejare
Kabyssgatan 4 A
414 60 Göteborg

**Du kan deltaga med flera dikter, men den/dessa får inte omfatta mer än 50 versrader. Varje dikt bedöms var för sig och är en möjlig pristagare. Du får bara skicka in bidrag till tävlingen vid ett tillfälle.*

**Tänk på, att juryn måste kunna bedöma ditt bidrag utan att veta vem du är. Kan den inte det kommer den att stryka bidraget.*

**Din/dina dikter måste naturligtvis vara skrivna av dig själv och får inte tidigare ha varit publicerade.*

Priserna är modesta, vanligen bokpriser – det viktiga är äran. Antalet pristagare bestäms av tävlingsjuryn, som utses av GSS. Det brukliga är tre pristagare samt några hedersomnämnda, men juryn kan besluta annorlunda, om den anser det lämpligt.

Ditt deltagande i tävlingen innebär att du godkänner att ditt/dina bidrag får publiceras i GSS antologi och/eller tidskriften Öppen Scen. För övrigt behåller du alla rättigheter till det du skrivit. Däremot kan vi inte returnera insänt material.

Tävlingsbidrag skall vara inkomna senast 1 mars 2006.

Lycka till!

Göteborgs Skrivarsällskap (GSS)

Under trivsamma former träffas vi, lyssnar på varandras texter, umgås och inspirerar varandra. Sällskapet, som är religiöst och politiskt obundet, har som mål att:

- * uppmuntra och stimulera människors skrivande
- * värna om yttrandefriheten och allas rätt och möjlighet att uttrycka sig i skrift
- * vara ett forum för kontakt mellan skrivande människor av alla åldrar, kön och etniska tillhörigheter
- * ge människor ett tillfälle att presentera sina texter såväl skriftligt som muntligt
- * stödja människor som vill utveckla sitt skrivande
- * erbjuda skrivartävlingar och etablera samtal kring skrivande och läsande
- * låta olika kulturyttringar befrukta skrivandet
- * stimulera läsandet av litteratur

Tyngdpunkten i vår verksamhet är Caféquällarna, då vi träffas, fikar och njuter av de mest skilda lyrik- och prosauppläsningar och ibland någon sång. *Anything goes*. De som vill får dela med sig av sin kreativitet, men man är lika välkommen att bara lyssna och ha en trevlig kväll. Och alla är välkomna.

Andra aktiviteter som sällskapet arrangerar är responsgrupper (där vi delar med oss av synpunkter på varandras texter,) skrivarcirklar, skrivartävlingar, skrivarhelger, kulturfester och resor. Vi har uppläsningar hos intresserade bibliotek, caféer, föreningar, festivalarrangörer m.m.

Vi deltar årligen på Bok- och Biblioteksmässan i Göteborg, då vi i samband med den ger ut vår antologi.

Medlem i GSS blir man genom att betala in 170:- på pg 35 86 46-8.

Antologi 2006

Alla medlemmar är välkomna att medverka i vår kommande antologi. Ingen blir refuserad, men utrymmet är – framför allt av ekonomiska skäl – begränsat. Låt därför ditt bidrag hålla sig inom maximalt två A4-sidor. Vi som producerar antologin hoppas slippa den svåra uppgiften att välja bort något av det du skrivit. Skicka gärna ditt bidrag på en diskett i Word (för PC) men bifoga då en utskrift så att vi vet hur du vill att det skall se ut. Allra enklast är om du skickar Ditt bidrag per e-post. Ditt bidrag vill vi ha senast den 1 maj 2006 till:

Göteborgs Skrivarsällskap
Jan Blomkvist
Seminarieatan 3B
413 13 Göteborg
e-post: intermezzo@swipnet.se

och/eller: lanciai@hem.utfors.se

JAG ÄR MENTALT BEVÄPNAD UPP TILL TÄNDERNA.

Det är som buljong i atmosfären omkring mig.

Frontalkrocken i Pamplonas svarta natt gav bara stukade tummar.

Uäggarna suckar tungt.

När jag tappade fotfästet ramlade jag uppåt.

*Den sanne poeten behöver både hålfotsinlägg och vingar
för att inte falla.*

Tystnaden ekar bland taggträdens stängsel.

Osynlig snabbskrift över mitt huvud
fyller luften med tecken jag inte förstår.

ISBN 91-631-4304-6